Ett bättre Tyresö – för alla

Socialdemokraternas budgetalternativ 2017

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I TYRESÖ

Ett bättre Tyresö, för alla

Vi socialdemokrater vill ha ett jämlikt samhälle som ger välfärd och möjligheter åt alla. Ett samhälle som undanröjer hinder för människors utveckling och ger alla oavsett uppväxtmiljö möjligheter att nå sin fulla potential. Som bygger på solidaritet, tillit och samarbete. Där vi får en ekonomisk utveckling samtidigt som vi fördelar resurserna så att de kommer alla till del.

Vi tror på politikens möjligheter att förändra och förbättra samhället. Vi vill bygga ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle där människors livskvalitet ökar utan att det skadar vår gemensamma miljö.

Vi socialdemokrater har högre ambitioner för Tyresö. Vi vill ge Tyresö bättre möjligheter att vara den kommun där var och en kan nå sin fulla potential. Då måste vi bryta utvecklingen vi sett de senaste åren med större barngrupper i förskolan, ökade klyftor i skolan och kvalitetsbrister i äldreomsorgen. Nu krävs en framtidsinriktad politik som gör Tyresö till en ännu bättre kommun att leva i.

Det kräver investeringar i skola och utbildning. Vårt mål är att alla elever ska nå kunskapsmålen i grundskolan. Tack vare en socialdemokratiskt ledd regering kommer nu stora statsbidrag, som gör det möjligt för den borgerliga alliansen i Tyresö att i viss mån kompensera förskolor och skolor för löneökningar. Den enda egentliga politiska prioriteringen 2017 är ett anslag till förskolan. Det är givetvis välkommet. Men efter många år av underfinansiering och besparingskrav räcker det inte. Barngrupperna är större än någonsin, och arbetsmiljön är så krävande att personalen blir allt sjukare.

I det socialdemokratiska budgetalternativet föreslår vi därför kraftiga satsningar på skolan och förskolan. Här finns satsningar för fler pedagoger och mindre barngrupper. Vi föreslår också kompensatoriska insatser för att alla barn ska kunna nå sina mål, oavsett bakgrund.

Vårt förslag innehåller också en satsning på sommarjobb och utbildningskontrakt. En oroande andel av eleverna fullgör inte gymnasieutbildningen, och här måste ambitionsnivån höjas för att de inte ska hamna i utanförskap. Vi vill att alla ungdomar ska få möjlighet att jobba och skaffa sig erfarenheter för framtiden.

Ökad jämlikhet ger fler jobb och bättre ekonomisk utveckling. Det ska alltid krävas av den enskilde att man gör rätt för sig efter bästa förmåga. Var och en ska också veta att samhället fungerar, och i vårt budgetalternativ visar vi på vikten av att förstärka förebyggande insatser. I många fall ser vi också att förebyggande insatser innebär en ren besparing ekonomiskt, men framför allt är det positivt sett ur mänskligt perspektiv.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska höjas samtidigt som vi möter ökade behov av vård, omsorg och personal. Den grundläggande kvaliteten ska vara så hög att de äldre inte blir beroende av att köpa tilläggstjänster eller av att deras anhöriga måste gå ner i arbetstid för att hjälpa sina föräldrar.

En av framtidens största utmaningar är bostadsfrågan. I Tyresö måste vi planera de områden som byggs och förtätas på ett mer yteffektivt sätt. De politiska direktiven

ska vara blandade upplåtelseformer. Merparten av alla lägenheter som byggs är bostadsrätter, och en betydande del hyresrätter har ombildats. Med 25 000 personer i Tyresö Bostäders kö, finns det ett tydligt mandat för att fokusera på hyresrätter, gärna också kooperativa hyresrätter. Vi vill se moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya delar och underlätta stadsplaneringen i kommunen föreslår vi, att en plan för strategiska markförvärv utarbetas.

Tyresö kommun ska vara en attraktiv och utvecklande arbetsgivare som erbjuder bra lönelägen och goda möjligheter till karriär- och kompetensutveckling till sina anställda. Vi ska aktivt arbeta för mer jämställda arbetsplatser och en minskning av sjukfrånvaron som i högre utsträckning drabbar kvinnor. Ofrivilliga deltidsanställningar leder ofta till stress och ökad ohälsa, alltså är det angeläget att heltid blir norm. Vi måste gemensamt arbeta för en öppenhetskultur i kommunen, där anställda vågar och kan påtala brister. Genom att synliggöra problem och sända signaler där fler vågar tänka nytt, utvecklas verksamheten.

Ett ekonomiskt ansvarstagande

Socialdemokraterna presenterar här ett budgetförslag som speglar den vision av Tyresö som vi har lagt. Vi behöver göra kraftfulla investeringar i förskolan och skolan. Särskilt skolan har under många år varit underfinansierad, lärartätheten är för låg, klasserna för stora och för många lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet.

Tyresö behöver också förstärka arbetet för att minska de allt större klyftorna, särskilt tydligt är behovet av förebyggande arbete på socialförvaltningens område.

Samtidigt planeras stora och kostsamma investeringar i nya fastigheter istället för att renovera befintliga, vilket gör att en stor del av skattekronorna måste användas till räntekostnader. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men detta täcker bara en del av de reella satsningar som krävs. Vi ser ett behov av att återta den skattesänkning som alliansen tidigare drivit igenom, och föreslår därför en skattehöjning på 15 öre. Det kommer att ge kommunen drygt 17 miljoner kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi socialdemokrater vågar se problemen som finns idag och vi vågar prioritera.

Vårt budgetalternativ bygger på den vision och de strategiska mål som vi yrkat på inför kommunplan 2015-2018. Eftersom våra förslag har en annan utgångspunkt än majoritetens, väljer vi att lägga till dessa för ett tydliggörande, då övriga verksamhetsområden kan ses i ett sammanhang.

Vår vision för Tyresö 2030

Tyresö är en kommun där man vill bo och leva i. Närhet till storstad, natur och arbetsmarknad lockar. Mer än annat är Tyresö en kommun för barn och ungdomar. Kunskapsambitionerna präglar arbetet från förskola till högre utbildning. Genom ett individualiserat stöd klarar alla elever grundskolans kunskapsmål och mer därtill. Kunskap är vägen till framgång och flertalet ungdomar väljer att studera vidare till högskola och universitet. Inget barn växer upp i fattigdom eller far illa. Genom fler i arbete, ett livslångt lärande och en politik för mindre klyftor håller Tyresö ihop.

Du som vill bo i Tyresö har möjlighet till det genom en mångfald av boendeformer. Bostadsbyggandet tar sin utgångspunkt i höga miljökrav, där närheten till naturen och friskt vatten värnas. Tyresö som naturkommun, ska bevaras. Att resa kollektivt är enkelt. Tvärförbindelser gör pendling på Södertörn enkelt och in till Stockholm tar det max 30 minuter. Vi är en klimatneutral och Fairtrade kommun, våra förskolor och skolor ligger i framkant när det gäller att tillse en giftfri vardag för våra barn och unga.

Tyresö är en attraktiv plats att leva i. Här möts människor i kultur, föreningar, entreprenörskap och stadsmiljö. Centrum är fritt från bilar men fullt av liv och mötesplatser.

Kvaliteten i välfärden är hög. Tillgång till utbildning och omsorg begränsas inte av ekonomiska förutsättningar eller var du bor. Tyresö har Sveriges bästa äldreomsorg och värnar om våra äldre. Sjukvården är tillgänglig för alla – ett exempel är närakuten. Tyresöbor samverkar och bidrar till en social ekonomi, snarare än kortsiktiga ekonomiska vinstintressen, vilket är en betydande del av välfärden.

Genom ett brett utbud av kommersiell och offentlig service samt föreningsliv är Tyresö den lilla staden med den stora medborgarandan.

Strategiska mål

Långsiktig hållbarhet

Tyresö kommun ska vara en långsiktigt hållbar kommun, såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Fokus ska vara på kommande generationer. Ekonomisk hållbarhet innebär att kommunens tillgångar används på ett sunt och effektivt sätt och att vi inte förbrukar mer än vi har råd med, med tanke på framtida åtaganden. Social hållbarhet handlar om tillgången till en fungerande och rättvist fördelad välfärd samt att kommunen och invånarna har möjlighet att lösa problem som människor hamnar i. Alla människor ska ges en reell möjlighet att forma sina egna liv. Ekologisk hållbarhet innebär att vi som samhälle ska leva i samklang med miljön.

Biologisk mångfald och minskade utsläpp som bidrar till den globala uppvärmningen är nyckelperspektiv.

En långsiktigt stabil ekonomi betyder att det är nödvändigt att ha överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden. Kommunens arbete ska präglas av kvalitet, effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. Kommunen ska ta ansvar för ekonomin och visa hänsyn för människor, miljö och kommande generationer när beslut fattas. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att kunna tillgodose hög kvalitet i tjänsterna, samt god och långsiktig hushållning.

- Kommunen ska arbeta för ett ekonomiskt-, socialt- och ekologiskt hållbart samhälle.
- Årets resultat, i den reguljära verksamheten, ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag.
- Investeringar i den skattefinansierade verksamheten ska finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.

Medborgarnas väl

Tyresö ska vara en attraktiv och utvecklande kommun där all verksamhet och alla politiska beslut fattas utifrån ett barnperspektiv. Genom en barnombudsman ska barnperspektivet lyftas och barns rätt bättre tas tillvara. Vi ska vara en kommun som investerar i våra unga och i kunskap. Alla som lämnar Tyresös grundskolor ska ha behörighet till gymnasiet och alla ska kunna genomföra en gymnasieutbildning med goda resultat. Förskola och fritidshem ska erbjuda meningsfull och pedagogiskt riktig verksamhet. Genom ett ökat bostadsbyggande, fler hyresrätter och pressade byggkostnader ska vi se till att de som vill kan flytta hemifrån. Vi ska också se till att det finns gott om anpassade boenden för våra äldre. Satsningar på kvalitet och trygghet måste gå före nya privatiseringar i äldreomsorgen. Kommunen ska kunna lämna anbud om egen regi vid upphandlingar. Ett omfattande kvalitetsarbete ska genomföras inom äldreomsorgen och äldre ska ha råd att använda sig av den omsorg de har rätt till.

- Samtliga beslut som fattas i Tyresö kommun ska genomsyras av ett barnperspektiv
- Tyresö ska bidra till att alla som vill ha ett eget boende i kommunen kan få det
- Tyresö ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner
- Alla unga i Tyresö ska kunna genomföra en gymnasieutbildning

Arbete & näringsliv

Ingen ung ska vara utan jobb. I aktiv samverkan mellan näringsliv, utbildningsinstitutioner och statliga myndigheter ska kommunen bidra till att alla ungdomar snabbt kommer ut i jobb. Alla unga som vill ska erbjudas sommarjobb. Genom bland annat resursjobb vill vi lyfta människor ur bidragsberoende till egen försörjning. Kommunen ska bidra och utveckla servicen i dialog med företagarna och genom en företagshub ska företagare och verksamheter mötas, växa och utvecklas.

- Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka
- Tyresö ska ha lägre arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet än jämförbara kommuner, och sysselsättningsgraden är hög
- Ingen som kan arbeta ska behöva gå på socialbidrag

Bra arbetsgivare

Människors vilja att arbeta garanterar vår gemensamma välfärd, och personalen är kommunens viktigaste tillgång när det gäller att erbjuda bra verksamhet. Därför måste vi säkerställa att det är attraktivt att jobba här. I detta ligger jämställda arbetsvillkor, möjligheter till kompetensutveckling och trygga arbetsformer. Kommunen bör tillämpa ett lönesystem som underlättar framtida rekryteringsbehov samt säkrar rättvisa löner och motverkar diskriminering och godtycklighet.

Kommunen ska ha en låg sjukfrånvaro och inkluderande personalpolitik. Vi ska välkomna ett mer öppet arbetssätt för att tydliggöra utvecklingsområden. Samtidigt ska kommunen ha en tydlig gemensam vision att arbeta för. Tyresö kommun tjänar på att ha nöjda medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

- Alla som vill arbeta heltid ges möjlighet till detta och fasta anställningar är norm
- Tyresö kommun ska präglas av en öppenhetskultur där utveckling och nytänkande uppmuntras
- Tyresö kommun ska vara en arbetsgivare fri från diskriminering och kränkande behandling

En av Sveriges främsta skolkommuner – vi utbildar världsmedborgare!

Vi vill ge Tyresös förskolor och skolor de förutsättningar som behövs för att möjliggöra att alla barn och unga når så långt det bara är möjligt. Socialdemokraternas ambitionsnivå för förskola och skola är tydlig - tiden för lärande ska öka och förutsättningar för att göra ett gott arbete som pedagog ska förbättras. I Tyresö ska föräldrar känna sig trygga med att förskolan och skolan ger deras barn den trygghet, stimulans och den utbildning de har rätt till. Förskolan och skolan i Tyresö ska vara kostnadsfri och likvärdig och föräldrar ska känna trygghet i att deras barn, oavsett skolval, ges samma möjligheter.

Vi socialdemokrater står för en politik som sätter barnen i centrum och ger förutsättningar för förskolans och skolans personal att nå de högt ställda mål som styrdokument anger. Det måste vara slut på nedskärningsbudgetar.

Utöver en verksamhet som lever upp till styrdokumenten, ska alla Tyresös barn under sin dag på förskolan och skolan ges reella möjligheter till inflytande, vistas i stimulerande lärmiljöer, serveras näringsriktig mat och garanteras en giftfri miljö. Alla ska klara grundskolan och tid ska ges för alla elever att få utmaningar som passar deras nivå och svårighetsgrad.

De anställda i Tyresö ska ges rätt förutsättningar att utföra sitt uppdrag på bästa sätt och planeringstid och utvecklingsmöjligheter ska erbjudas – för en skola i Sverigetopp och som står konkurrenskraftig mot närliggande kommuner.

Behoven är efter många års nedskärningar stora – vi socialdemokrater vill ta ansvar för att rusta Tyresös skolor och förskolor. Tillsammans investerar vi i Tyresös barn och unga för ett Tyresö som håller samman.

Verksamhetsområde 1; Förskola och pedagogisk omsorg

En förskola i Sverigetopp

Genom en satsning på förskolan fokuserar vi på lärande. Förskolan ska främja barns utveckling och lärande och verka för en livslång lust att lära. Detta är vi övertygade om, sker när pedagoger i förskolan ges mer tid till varje barn och tid för planering och reflektion är självklara inslag i förskolans verksamhet.

Behov

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tyresö har noga redogjort för behoven de kommande fem åren. Tyresö behöver investera i skolan. Vi delar den analysen.

Under nästan 7 år har netto inga nya förskoleavdelningar öppnat i Tyresö, trots att kommunen växer. Bristen på förskolelokaler har medfört stora barngrupper, bristande arbetsro och arbetsmiljöproblem som nu gör att en normal arbetsdag är var tionde pedagog inom förskolan sjukskriven.

Många av våra förskolelokaler är bristfälliga och det saknas en IT-infrastruktur.

Vi behöver stärka Tyresös konkurrenskraft som arbetsgivare gentemot grannkommuner och rekryteringsbehoven är stora.

Ökad ambitionsnivå

Vi socialdemokrater vill ge barn och pedagoger de bästa förutsättningarna och öka möjligheterna att nå läroplanens mål och skapa en trygg miljö. Därför föreslår vi kraftfulla ambitionshöjningar.

Vi är övertygade om att personaltätheten i Tyresö måste förstärkas. Det ger bland annat ökade möjligheter att dela upp barngrupper under dagen och tryggheten och arbetsmiljön förbättras. Barngruppernas storlek ska minskas och kommunen ska formulera riktlinjer för storlek på barngrupper.

I Tyresö har barngruppernas storlek ökat de senaste åren och är idag fortsatt hög (18,5 januari 2016). Inga medvetna politiska beslut har tagits för att nå vallöftet om minskade barngrupper. Regeringen har nu avsatt medel för detta som Tyresö fått ta del av. Vi behöver ta ett ansvar för att säkra att det verkligen blir fler pedagoger i förskolan och minskade grupper. Tyresö behöver också stärka elevhälsoorganisationen kring barn i förskolan.

Lokaler

Tyresö behöver fler förskoleplatser. Vi ska bygga ut, bygga nya och rusta befintliga förskolor. Där det är möjligt vill vi se en utbyggnad av befintliga förskolor som möjliggör dels fler antal barn per förskola, men även mindre barngrupper inom verksamheten. En mer ambitiös plan för utbyggnad av förskolor tas fram.

De förskolor som bör vara prioriterade, är de som ligger vid knutpunkter och/eller kan samarbeta med en grundskola i närheten. Två sådana exempel är Dalstugan och Trollsländan där vi skulle vilja se en utbyggnad. Gällande Trollsländan behöver en dialog föras med nuvarande ägare kring en tänkbar lösning.

Även på Kumla förskola finns möjlighet att bygga ut förskolan. Detta skulle möjliggöra ett utökat samarbete med grundskolan och beroende på elevsammansättningen kan lokaler över tid användas för olika ändamål. Förskolan ligger även vid en central knutpunkt vilket gör att det är lätt för en stör andel av kommunens föräldrar att ta sig till förskolan.

Utöver nya förskolor vill vi rusta befintliga förskolor och förbättra både utemiljön och möjliggöra för en modern pedagogisk lärmiljö. Förskolans läroplan ställer även krav på IT- miljön, vilken idag är bristfällig på Tyresös förskolor. Det finns ett stort behov av att rusta denna.

Vi vill även se över hyressystemet som råder i Tyresö kommun. Förskolechefer ska inte tvingas välja mellan lokaler och pedagoger. En förskolas hyra ska inte, som idag, vara lika starkt kopplad till antal barn. Detta riskerar att bidra till att fler barn än lämpligt tas in för att få en ekonomi i balans.

Personalförstärkning och personallyft

I en hård konkurrens om utbildad personal med grannkommuner, behöver Tyresö en ambitiös personalpolitik som lockar fler pedagoger till kommunen. Idag lämnar många pedagoger Tyresö på grund av löneläget.

Sjukfrånvaron bland förskolepersonal är nu över 10 % och har stigit kraftigt de senaste åren. Vi ser hur fler förskolor inte längre tar in vikarier vilket påverkar arbetsmiljön för barn och pedagoger negativt. Denna trend vill vi bryta. Vi vill jobba hälsofrämjande med insatser för såväl friskare barn som friskare personal.

Vi ser ett stort behov av att ha fler behöriga barnskötare och förskollärare i förskolan. Skolverkets statistisk för Tyresö kommun 2015 visar att endast knappt en tredjedel av samtliga förskolors personal i Tyresö har en pedagogisk högskoleexamen.

För att tillgodose behovet av att ha fler behöriga barnskötare och förskollärare i förskolan, krävs insatser för ökad rekrytering samt kompetensutveckling för befintlig personal. Tyresö behöver förbättra anställningsvillkoren på ett sådant sätt, att attraktiviteten för Tyresö kommun som arbetsgivare stärks. Förutsättningar ska ges för att öka möjligheter för Tyresös förskolor att stärka det kollegiala lärandet och samarbetet.

Det centrala teamet med stödfunktioner behöver stärkas så att pedagoger på förskolor kan fokusera på sitt uppdrag och få stöd när det behövs av till exempel talpedagoger, specialpedagoger eller modersmålslärare. Vi vill se över möjligheten att införa karriärtjänster inom förskolan.

Kvalitetsuppföljning för ökad trygghet och förbättrad arbetsmiljö

Verksamheten drivs av verksamhetschef och förskolechef med sin organisation. Vi vill betona vikten av en kvalitativ verksamhet som utvärderas och utvecklas med en ambitiös professionell politisk styrning. Vi vill ytterligare stärka kvaliteten inom förskolan och vill därför i nära samarbete med verksamheterna utforma kvalitetsmått som vi vet kan ha positiv inverkan.

Nya allmänna råd från Skolverket innehåller riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan. Utifrån dessa indikeras att barngruppers storlek måste minska för att förbättra pedagogers arbetsmiljö och öka tryggheten för barnen i förskolan. Det gäller i allra högsta grad i Tyresö. Barngruppers storlek är ett viktigt kvalitetsmått. Utöver detta är även antal barn per pedagog av avgörande betydelse för att öka tryggheten för barnen och förbättra arbetsmiljön för pedagoger på förskolan. Även inom den pedagogiska omsorgen är detta viktigt att bevaka. Med anledning av detta anser vi att kvalitetsmått i linje med detta bör ingå i kommunplanens särskilda uppdrag.

Vi socialdemokrater lär av andra och har tagit del av andra kommuners framgångsrika arbete med talpedagoger, varför vi föreslår ett utökat elevhälsoteam med uppgiften att bland annat lässcanna alla femåringar. Det bidrar till en tidig upptäckt av behov av stöd till elever och vi kan därigenom säkerställa att stödet ges skyndsamt. Även modersmålsundervisningen behöver förstärkas för att möta ett ökat behov.

Genom en höjning av barnpengen tillsammans med tydliga kvalitetsmått, vill vi socialdemokrater bidra till att bromsa och vända utvecklingen där sjukskrivningstalen ökar, barngrupperna ökar samt att vi ser fler barn per pedagog.

Socialdemokraternas förslag;

- Kvalitetssatsningar i förskolan för att bidra till minskade barngrupper och ökat antal pedagoger. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinjer gällande barngruppernas storlek och ett mål för antal elever per lärare med tillhörande handlingsplaner. Förstärkning med 10 000 000 kronor. (Avser även grundskolan)
- Fler utbildade pedagoger i förskolan. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en kompetensutvecklingsplan med konkreta åtgärder för fler högskoleutbildade pedagoger i förskolan och skolan samt inrätta karriärtjänster för förstelärare inom förskolan. 2 000 000 kronor. (Avser även grundskolan)
- Förbättrade lärmiljöer. Inne- och utomhusmiljöer rustas för att öka tryggheten och stärka den pedagogiska lärmiljön. Infrastrukturen för IT ska då stärkas. Kostnad: 2 000 000 kronor (Avser även grundskolan.)
- Inrättning av mobilt stödteam. Stärk den centrala elevhälsan gentemot förskolan med tre tjänster, talpedagog, specialpedagog samt modersmålslärare. Kostnad 1 800 000 kronor (Avser även grundskolan)
- Kostnadsfri förskola. Beslut om kostnadsfri förskola tas. Blöjor ska erbjudas utan kostnad. Kostnad 500 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag;

- Barngruppernas storlek ska minska och personaltätheten förstärkas. Kvalitetsmål tas fram för antal barn per pedagog samt riktlinjer för antal barn i barngrupperna.
- Krafttag för att minska antal sjukskrivna. En kompetensförsörjningsplan ska skyndsamt tas fram för att rekrytera och behålla behörig personal samt arbeta för att rekrytera ytterligare behöriga pedagoger.
- Bygg fler och rusta befintliga förskolor. En översyn görs tillsammans med kommunens lokalstrateg och förvaltning för att snabbt se vilka förskolor som bör prioriteras att byggas ut. Förskolornas inomhusmiljö ska successivt rustas och IT-miljön stärkas.
- Arbeta fram en plan för giftfri och hållbar förskola. Tyresös förskolor ska vara giftfria förskolor och i högre grad erbjuda ekologisk och närproducerad mat.
- Ökad valfrihet för familjer. Erbjuda 30 timmars förskola för barn till arbetssökande och föräldralediga
- Utvärdera ”en skola för var och en”. Hur påverkas barn och pedagoger av inkludering, är resurserna för att möta allas behov tillräckliga?
- Utvärdera möjligheter till lärarassistenter och karriärstjänster inom förskolan.
- Öka möjligheterna till kompetensutveckling för personal inom förskolan .

Verksamhetsområde 2; Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

En skola i Sverigetopp

I Tyresö ska alla barn och unga ges möjlighet att nå så långt det är möjligt, ingen ska lämnas efter. Rektorer och lärare ska ges rätt förutsättningar för sitt pedagogiska ledarskap och satsningar ska göras på lärmiljöer samt informations- och kommunikationsteknologi (IKT). Lärare ska ges mer tid att planera, genomföra och följa upp sitt pedagogiska uppdrag och skolledare ska ges reella möjligheter att arbeta med skolutveckling som vilar på vetenskaplig grund

Under 2014 räknades inte skolpengen upp och lönekompensationen som föreslogs inför 2015 var otillräcklig. Under 2015 genomgick Tyresös skolor ett stålbad till följd av en nedskärningsbudget och motsvarande 18 helårstjänster skars bort. Inför 2016 såg vi återigen utebliven uppräkning av pris- och lönekompensation. Det har inneburit tuffa år för Tyresös skolor.

Det är fel väg att gå för att nå målen om en likvärdig, kompensatorisk skola där alla barn ges samma möjligheter.

Genom vår skolsatsning prioriterar vi ambitionsökningar inom skolan som bidrar till att bygga ett starkt Tyresö som håller samman.

Behov

Tyresös barn- och utbildningsförvaltning har tagit fram en välgrundad behovsanalys som menar att satsningar krävs för att nå kommunens vision och mål om en av Sveriges bästa skolkommuner med minskade klasser och ökad lärartäthet. Den analysen delar vi.

Vi står inför stora utmaningar. Det råder hård konkurrens om utbildade lärare. Ett ökande antal nyanlända elever kräver också en stärkt skola och bättre organisation för lyckad integrering.

Även gällande kvaliteten i våra fritidshem finns stora behov. Bristfälliga lokaler, ett stort behov av utbildad personal och behov av förstärkt systematiskt kvalitetsarbete är bara några exempel.

En stor del av Tyresös lärarkår uttrycker dessutom stor oro kring sin arbetsmiljö och löneläget i kommunen. Lärarförbundet vittnar om ett fördubblat antal ärenden gällande arbetsmiljöproblem.

Många av våra skollokaler är bristfälliga till följd av en lång period av eftersatt underhåll. På många skolor saknas det idag en tillräcklig IT-infrastruktur och säkerheten på våra skolor måste ses över.

Ökade ambitioner och ökad likvärdighet

Vi har under flera års tid betonat värdet av att investera i kunskap i Tyresö kommun. Bakgrunden är uppenbar. Tyresös skolor har under en längre tid fått alltför dåliga förutsättningar. Det har handlat om såväl ekonomiskt som politiskt stöd. Det som en

gång var en självklarhet – att alla barn, oavsett bakgrund, ska kunna få en likvärdig utbildning är idag allt annat än verklighet. Till stor del är ökande klyftor ett resultat av en direkt kontraproduktiv politik – men också en följd av kommunledningens dåliga förmåga att följa upp verksamheten.

Medan existerande skolforskning starkt pekar på värdet av att minska klyftor och därmed få fler att klara grundskolan, går Tyresö kommun en annan väg. Den enskilt viktigaste åtgärden för att minska klyftorna är en generellt bättre skola med fler lärare och mindre klasser. Skolan har ett tydligt kompensatoriskt uppdrag och det är uppenbart att Tyresö behöver en skolpolitik som möjliggör detta. Politiken måste ha höga ambitioner, högt ställda mål för grundskolan och en politik som möjliggör dessa ambitioner via resurstilldelningen.

Vi vet att framgångsrika skolkommuner har en politisk ledning som tar ansvar för och ställer rätt frågor gällande skolutveckling. 2014 reagerade Skolinspektionen kraftigt på bristen i kvalitetsarbete och intresse från den politiska majoritetens sida i Tyresö. ”Ett systematiskt kvalitetsarbete kräver en dialog mellan alla ansvarsnivåer, från elever och personal via förvaltningsledningen till den politiska nivån”, konstaterar Skolinspektionen.

Vidare riktar granskningen hård kritik mot bristerna i kommunens och skolornas dokumentation och kvalitetsarbete. De få uppföljningar som görs är otillräckliga och saknar djupgående analyser.

Lärare och rektorer vittnar i Skolinspektionens rapporter om, att de får alldeles för lite tid och resurser till att planera, utvärdera och utveckla verksamheten. Detta förklarar också de högst skiftande resultaten i Tyresös skolor, både mellan år och mellan olika skolor och grupper. Medan en grupp elever fått bättre resultat är det fortfarande alltför många, som lämnar skolan utan att vara godkända i de mest grundläggande ämnena.

Genom att höja ambitionsnivån för kvalitetsindikatorer som spelar roll för ökat lärande, kan resultaten höjas. Dessa indikatorer bör tas fram i nära samarbete med verksamheterna.

Fler lärare i skolan

Tyresö har under flera års tid haft en budget som investerat alltför lite i skolverksamheten. Meritvärden har ökat något men någon systematik och fortsatt investering för att behålla och öka antalet lärare som bidrar till resultatutvecklingen saknas.

Våra elever måste ges de bästa förutsättningar och därför måste vi ge våra lärare och rektorer de bästa förutsättningarna att lyckas med sitt uppdrag. Läraren är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för elevers resultat och motivation den viktigaste faktorn för ökad inlärning. De senaste åren har antal elever per lärare legat över kommungruppens snitt. Skolan blir aldrig bättre än mötet mellan lärare och elever, därför ska vi öka tiden varje elev ges med sin lärare.

Särskilt i de tidigare årskurserna finns det evidens för ett tydligt samband mellan lärartäthet och resultat. Vi anser, att den tid som varje elev har med sin lärare i årskurs ett till tre bör öka. Vi förespråkar en medveten satsning på fler lärare i

Tyresös skolor och avsätter resurser för detta. Vi vill låta verksamheterna pröva modeller med lärarassistenter, parallellärarsystem och/eller utvecklingslärare inom Tyresös grundskolor. För oss är inte metoden det viktiga utan målet.

Vi vet att framgångsrika skolkommuner lyfter kompetenta lärare. Därför vill vi jobba för att lyfta goda exempel genom att exempelvis uppmärksamma årets pedagog, arbeta strategiskt med förstelärаruppdraget för Tyresös skolutveckling samt satsa på strategisk kompetensutveckling. Det kommer att ge resultat hos Tyresös barn i form av ökade kunskapsresultat och trygghet i skolan

Vi vet också att en socialdemokratiskt ledd regering med en lågstadiesatsning kommer att satsa miljarder för mer personal och mindre klasser i lågstadiet, varför en kommunal satsning får ännu större utväxling.

En skola för var och en

Undervisningen i skolan ska anpassas till varje elevs förutsättning och behov. Tyresö kommun bedriver sedan 2013 arbetet med ”En skola för var och en”. Ledordet är inkludering av elever i behov av särskilt stöd. Vi delar grundperspektivet om inkludering, att det är bra om fler barn med behov av särskilt stöd i möjligaste mån ges möjlighet att befinna sig i ett större sammanhang med undervisning i ordinarie klassundervisning. OECD är kritiskt till när inkludering sker utan att elever ges rätt förutsättningar till stöd. Det är tydligt att inkludering kräver resurser i form av kompentens, lärmiljöer och specialpedagoger för att i realiteten fungera och inte få negativa konsekvenser.

Vi är oroade över de signaler som alltför ofta kommer till vår kännedom, att Tyresös skolor med befintliga medel inte klarar att möta just dessa särskilda behov. Inkludering får aldrig vara ett sätt att göra besparingar. Det blir en dyr effektivisering om vi har en skola för alla barn och unga där lärare inte ges rätt tid för sitt uppdrag.

I sin omvärldsanalys 2015 redogjorde förvaltningen för att fler elever är I behov av särskilt stöd. Nu har de lägsta beloppen för enklare stöd, kategori ett till tre tagits bort och enbart mer omfattande stöd, som innefattas i kategori fyra, finns kvar. Det motiveras med att sociodemografiska beloppet höjs. Men i själva verket har den totala summan för barns behov i skolan i form av tilläggsbelopp tillsammans med det sociodemografiska beloppet, minskat i storlek 2016 än tidigare år.

Vi socialdemokrater är angelägna om att utvärdera arbetet med en skola för var och en. Vi vill att genomlysningen tar sin utgångspunkt i barnens behov, snarare än kommunens. Genomlysningen bör även undersöka och redovisa föräldrarnas uppfattning om deras barn får erforderligt stöd och om deras möjlighet att påverka är reell samt arbetsmiljöperspektiv.

Tillsammans med rektorer vill vi utvärdera hur vi kan öka likvärdigheten i Tyresös skolor och arbeta för att alla elever når kunskapskraven.

Lokaler

Vi har stora utmaningar gällande grundskolors lokaler i Tyresö till följd av många års underinvesteringar. Det gör att vi idag har ett stort upprustningsbehov.

Vi vill att Dalskolan rustas för att möta kommande behov och att Stimmet och Fårdala skolor moderniseras och tillsammans skapar de en fungerande enhet. Ett stärkt ledarskap i kombination med organisatoriska förstärkningar och resurser möjliggör en ökad flexibilitet.

Utöver att rusta befintliga lokaler, vill vi utreda en mindre f-3 skola i Skälsätra och vi vill att mellanstadiet på Sofieberg ska finnas kvar.

Vi vill bygga ut och rusta Fornuddens skola på befintlig mark och göra en sammanhållen skolbyggnad med direktaccess till parken. Möjligheter att stänga av Fornuddsvägen ska ses över. Skolan ska ges fler skolplatser och även moderniseras.

Vi vill göra en medveten satsning på grundskolornas utom- och inomhusmiljö och rustar för en modern pedagogisk lärmiljö. Även skolans IT- miljö, vilken idag är bristfällig, rustas.

Rektorer ska inte behöva välja mellan lokaler och pedagoger, som idag med ett hyressystem som fokuserar på lokaloptimering. Vi vill därför avskaffa det hyressättningssystem som gör att skolorna avstår från befintliga lokaler hellre än att använda dem.

Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning

När den svenska skolans sjunkande resultat förklaras i olika utvärderingar anges tilltagande segregation som en avgörande faktor. Skolorna tenderar att bli allt mindre likvärdiga. Detta har senast visats i Skolverkets analys av den svenska skolan.

Skolinspektionens senaste granskning av Tyresös skolor pekar på behovet av ökad likvärdighet för att lyfta resultaten. Om man vill åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar – och därigenom generellt bättre resultat – finns ett antal relativt enkla, och billiga, insatser att göra.

En faktor som används för att öka likvärdigheten är det sociodemografiska tillägget. Det är för lågt idag för att kompensera för de skiftande förutsättningar som idag finns i Tyresö. Vi vill göra om detta till ett socioekonomiskt tillägg som ger de kompensatoriska effekter som avsetts. Vi är beredda att se över beräkningsgrunderna för att pengarna ska nå de elever som de verkligen är avsedda till. Därtill bör resurserna i systemet förstärkas, vilket vi avsätter medel för som ett första steg i en långvarig satsning för jämlika förutsättningar i skolan.

Kommunen ska garantera möjlighet till läxläsningshjälp vid varje skola som väljer att ha läxor. Det kompenserar för skiftande hemförhållanden.

Goda läsvanor bör grundläggas i tidig ålder, bl.a. för att utveckla god läsförståelse, vilket är grundläggande för bra skolresultat. Bland annat i detta avseende är bra skolbibliotek viktiga, vilket också framgår av den nya skollagen. Barn- och utbildningsnämnden bör i samarbete med kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att se över skolbibliotekens verksamhet och utarbeta en plan för att säkerställa hög kvalitet med lämpliga kvalitetsindikatorer. Även här kommer socialdemokraternas förslag om inrättande av en central talpedagogresurs väl till pass.

Skolan i Tyresö ska vara kostnadsfri. Trots det händer det att elever förväntas att med egna medel betala, eller med förväntan om egen utrustning delta i

skolaktiviteter. Vi vill öka möjligheten för alla barn att delta i aktiviterer på skoltid och tillför resurser till skolorna för ändamålet.

De generella insatser som vi föreslår ovan förstärker skolans möjlighet att realistiskt höja andelen elever som klarar skolans kunskapsmål och därmed uppnår behörighet till gymnasieskolan.

Elevhälsa och mobbning

Den centrala elevhälsoorganisationen behöver stärkas. Vi vet att tidiga insatser är viktiga och bland annat kan fler specialpedagoger göra att färre barn riskerar att halka efter. Vi socialdemokrater vill därför stärka upp den centrala elevhälsoorganisationen med fler specialpedagoger och/eller andra funktioner, som jobbar med samtliga Tyresös grundskolor för att se till att fler barn får det stöd de har rätt till.

Vi behöver även förstärka vår organisation kring nyanlända med modersmålslärare och kuratorer för att möjliggöra ett så bra mottagande som möjligt. Olika introduktionsformer bör utredas för nyanlända i Tyresös skolor för att ytterligare förbättra integrationen, där direktintegrering och mottagningsklass bör prövas.

Vi vill att kommunen ska inrätta en barnombudsman dit elever och föräldrar kan vända sig om de upplever att skolan inte agerat tillräckligt tydligt mot exempelvis mobbning. Ombudsmannen kan avge en ”second opinion” och kan stödja skolorna med expertis och kunnande när det gäller att arbeta med förebyggande arbete. I varje beslut ska en barnkonsekvensanalys göras och redogöras för.

Tyresö kommun ska ha nolltolerans mot mobbning i samtliga förskolor och skolor och incitamenten för skolor att jobba aktivt mot mobbning och diskriminering ska förstärkas. Var tionde lärare uppgav 2015, att inget målmedvetet arbete för att förhindra kränkande behandling bedrivs på deras skola. Forskning och beprövad erfarenhet ska vara grundstenen i Tyresös kommun skolor i val av antimobbingprogram.

Kommunen ska ha en välkomnande attityd även mot andra organisationer som jobbar framgångsrikt med kamratstödjande verksamhet.

Kvalitetsuppföljning för ökad trygghet och förbättrad arbetsmiljö

Vi anser att uppföljningen av våra skolor behöver förbättras och tror att den förändrade organisationen är en väg dit. Ytterligare kvalitetsindikatorer bör tas fram som mäter det vi vet gör skillnad i undervisningen och spelar roll för ökad inlärning.

Vi är positiva till att kvalitetsenheten har startats och ser fram emot att följa ett arbete där kvalitetskokontrollerna ökar med syfte att säkerställa kvalitén för alla Tyresös barn. Att detta behövs, visar inte minst Skolinspektionens senaste granskning av kommunen.

Fritidshemmen tydliggörs och stärks

Fritidshemmen omfattas av läroplanen och ska vara en betydelsefull faktor för att ge barnen en pedagogiskt utvecklande verksamhet efter skoldagen. Det finns starka indikationer på att verksamheten inte klarar att leva upp till detta idag och Tyresö är i stort behov av att stärka fritidshemmen!

Skolinspektionen skriver i sitt beslut våren 2014 att brister från 2007 gällande måluppfyllelse i Tyresös fritidshem kvarstår. Många fritidshem har svårigheter att leva upp till läroplanens mål, det saknas pedagogiskt utbildad personal och adekvata lokaler. Föräldrar beskriver för Skolinspektionen 2014 ibland fritidshemmen som en ”förvaringsplats”. Trots det gjordes inga politiska insatser under 2015 och 2016 och vi anser att politiken agerar alldeles för passivt. Många barn tillbringar lika många timmar på fritidshemmen, som i grundskolan och kvaliteten har under alltför många år varit bristfällig. Politiken måste ta ansvar även för fritidshemmen och peka ut en riktning för verksamheten med tydliga mål och en övergripande vision om hur vi vill att våra barns fritidshemsvistelse ska vara.

Ett intensifierat arbete med kvalitetshöjande åtgärder inom fritidshemmet är brådskande. Nuläget bör analyseras och vi måste arbeta för en ökad trygghet, personaltäthet och adekvata lokaler.

Vi socialdemokrater vill även göra ett kulturlyft riktat mot fritidshemmen där aktiva föreningar i Tyresö besöker fritidshemmen och visar och erbjuder sin verksamhet. Det ger många barn möjlighet att prova något nytt samt föreningar en möjlighet att bredda sin målgrupp.

För ett par år sedan höjde Tyresös moderater och borgerliga majoritet avgiften för fritidsklubbar från 50 kronor till 500 kronor per termin och barn. Denna verksamhet som vänder sig till barn i årskurserna 4 – 6 är viktig, och för att alla barn ska kunna delta, föreslår vi en sänkning av avgiften. Dessutom vill vi utreda hur förändringen från anslag till fritidhemspeng slagit mot verksamheten då vi fått starka indikationer på att verksamheten nu hotas.

Stabilare resursfördelning

Under flera år har snabba elevförändringar inneburit att vissa skolor drabbats av oproportionerliga effekter. Intäktssidan, elevpengen, minskas 100 % från dag ett medan kostnaderna tar betydligt längre tid att minska. Det innebär, att ett underskott skapas som kvarvarande elever får ärva och betala av på och som vi ser tydliga effekter på nu i och med en tilltagande överetablering. I vissa fall är problemen så stora att det tvingas fram avskrivningar för att effekterna blir alltför uppenbart absurda. Det nya resursfördelningssystemet kan på många sätt vara bra – även om vi hade vissa reservationer. Detta system säger dock inget om fördelningen ut till verksamheterna och vi anser att behovet av ett ändrat system där kvarstår.

Vi förespråkar systemet med resultatenheter då det ger rektorerna utrymme att vara verkliga ledare – men det kräver ett förändrat resursfördelningssystem. I ett sådant behövs tröghetsmekanismer byggas in som exempelvis kan innebära en stegvis avtagande (eller stigande) elevpeng under en övergångstid. För att möjliggöra

anpassningar är det också fel, att enheterna fullt ut ska bära kostnader för tilläggsinvesteringar. Det riskerar att innebära att nödvändiga åtgärder uteblir.

Därutöver riskerar effekten förvärras av det marknadsanpassade hyressättningssystem, som de borgerliga partierna har infört och som drabbat nya skolor mycket hårdare vilket vi har sett när det gäller Brevik skola och Nyboda skola. Det blir än större skiftningar när elevantalet sjunker. Eleverna har där fått betala med sämre lärartäthet och lägre kunskapsresultat som följd. Vi har under lång tid begärt fram utfallet av det nya systemet och äntligen har Alliansen lyssnat och infört ett annat hyressättningssystem. Dock fortfarande med uttalade mål att systemet ska uppmuntra att lokaler sägs upp för att effektivisera verksamheten.

Vi har utan framgång krävt att barn- och utbildningsnämnden ska arbeta fram ett program för att säkerställa, att ingen elev drabbas av sämre undervisning beroende på höjda hyror. Problemet kvarstår med ny hyressättningsmodell som nu baseras på 25 barn/klass, oavsett om skolan inte når upp till det ”hustaket” eller inte. Med en skola som inte prioriterats politiskt och med minskat antal elever i de kommunala grundskolorna, har rektorerna en tuff uppgift att hålla budget. Effekterna av politiska beslut, eller snarare frånvaron av dem, blir nu tydliga. Flera av Tyresös skolor rapporterar, att de varit tvungna att minska antalet lärare, öka storlekarna på klasserna och minska resurserna till kompetensutveckling.

Med erfarenheterna från hyressystemet på plats och med tanke på hur Tyresös rektorer och lärare bedömer konsekvenserna, anser vi att kommunen bör gå tillbaka till ett system där hyrorna sätts utifrån den tidigare modellen och inte räknas in i elevpengen. För de privata alternativen kan det vara svårare att rakt av gå tillbaka till det gamla systemet och där behöver systemet revideras.

Profilklasser – en tillgång för Tyresö

Från tid till annan ifrågasätts profilklasserna i Tyresö. Ett argument som återkommer från den politiska majoriteten och andra är, att utbildningen varken får kosta mer än snittet eller ha fler timmar än vad som är lagreglerat. Med andra ord – det får gärna kallas profilering – men i praktiken får det inte vara profilering.

Vi har ett annat synsätt och tror att profilering berikar. Därför vill vi vara tydliga med att nuvarande profileringar ska värnas och att det finns ett politiskt ansvar för detta. Dessutom tycker vi som vi tidigare redovisat, att en språkprofil bör övervägas på Nyboda skola. Ett exempel på att språkundervisning uppskattas kan illustreras av Engelska skolans stora rekryteringsmöjligheter.

Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat

En studie som har gjorts vid Malmö högskola visar ett samband mellan ökad fysisk rörelse och resultat i skolans övriga ämnen. Inte minst gäller det pojkarnas resultat. Något som är extra viktigt, eftersom pojkar under flera år tenderat att halka efter när det gäller skolresultat. Vi delar den analysen och anser att Tyresös skolor bör jobba aktivt med att öka utrymmet för fysisk aktivitet och antalet idrottstimmar.

Socialdemokraternas förslag:

- Kvalitetssatsningar i skolan för att bidra till minskade klasser och ökad lärartäthet. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag för riktlinjer gällande klassernas storlek och ett mål för antal elever per lärare med tillhörande handlingsplan. Förstärkning med 10 000 000 kronor. (Avser även förskolan)
- Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en handlingsplan och konkreta åtgärder för fler högskoleutbildade pedagoger i skolan. Kostnad: 2 000 000 kronor. (Avser även förskolan)
- Förbättrade lärmiljöer. Skolans inne- och utomhusmiljöer rustas för att öka tryggheten och stärka den pedagogiska lärmiljön. Infrastrukturen för IT stärks och tillgängligheten ska öka. Kostnad: 2 000 000 kronor (Avser även förskolan)
- Kriterierna för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd och sociodemografiska tillägget utreds och förstärks med 3 000 000 kronor.
- Alla skolor ska för de yngre barnen som en del av en samlad skoldag erbjuda förstärkt läxläsningshjälp. För de äldre barnen ska motsvarande stöd finnas i skolans verksamhet.
- Det centrala elevhälsoteamet förstärks med 1 800 000 (Avser även förskolan)
- Fritidshemmens ekonomi förstärks med 2 000 000
- Sänkning av avgift till fritidsklubbsverksamhet, 200 000 kronor.
- Kommunen tillsätter en barnombudsman 600 000 kronor
- Kostnadsfri skola, möjliggöra kostnadsfria aktiviteter. 500 000 kronor

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att arbeta om resursfördelningssystemet som bygger in bättre möjligheter till omställning samt resursfördelningar efter behov och som en del av detta.
- Omarbeta systemet för hyressättning så att hyreskostnaderna för skolorna inte är lika känsliga för elevunderlaget.
- Skolbibliotekens kvalitet säkerställs genom att en handlingsplan utarbetas med tydliga kvalitetsmått för verksamhetens inriktning
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utvärdera och öppet redovisa konsekvenserna av En skola för var och en.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till att kommunövergripande läs- och matematikuppföljning för att införas i grundskolans tidiga årskurser.
- Fritidshemmens status ska stärkas och kvalitetsmått för verksamheten tas fram för att främja stärkt organisation samt kvalitetshöjande effekter
- Kommunfullmäktige uttalar ambitionen att bevara och utveckla profilklasser vid Tyresös grundskolor.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att redovisa vilka möjligheter det finns för att åstadkomma mer fysiskt aktivitet i grundskolan.

- Utreda en f-3 skola i Skälsätra
- Rusta och bygga ut Fornuddens skola.

Verksamhetsområde 3; Individ- och familjeomsorg

Ett samhälle som håller ihop;

Tyresö ska vara en välfärdskommun som bygger på sammanhållning och tillit. Ledorden för Socialdemokraterna är demokrati, jämlikhet och jämställdhet. Vi socialdemokrater är övertygade om att ett mer jämlikt samhälle ger bäst förutsättningar för alla människor att växa och förverkliga sina livsdrömmar.

Minska barnfattigdomen

Klyftorna är alltför stora i Sverige och i Tyresö. Av granskningar som gjorts av OECD så framgår det att sedan början av 1990-talet så har inkomstklyftorna i Sverige vuxit snabbare och mer än i något annat land i västvärlden. Detta märks inte minst vad gäller barnfattigdomen. Med en politik som innebär höjda avgifter och taxor så ökas barnfattigdomen och leder till att barn tvingas välja bort aktiviteter för att föräldrarna inte har råd att låta dem vara med. Ungdomarnas egna (ferie)arbeten, när de uppnått sådan ålder att arbete är möjligt, är naturligtvis en grundläggande möjlighet för att minska ekonomisk utsatthet. Det utgör därtill en viktig erfarenhet av arbete och är därför en central del i att upprätthålla en arbetslinje. Tyvärr är det föga förvånande, att de som har sämst ekonomiska förutsättningar också är de som har sämst möjligheter när det gäller att skaffa sommarjobb. Därför är de, i större utsträckning än andra ungdomar, i behov av kommunala sommarjobb. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att ge fler ungdomar sommarjobb.

Arbetsmiljö

Individ- och familjeomsorgens politikområde måste under år 2017 lyftas ordentligt. Grundläggande är att vända den under 2015 och 2016 ytterst negativa trenden med att många arbetstagare, framförallt socialsekreterare, har lämnat kommunen på grund av dålig arbetsmiljö. Sjukfrånvaron är mycket hög inom flera avdelningar. Detta leder till hög arbetsbelastning för den kvarvarande arbetsstyrkan. Den styrande alliansen i Tyresö har vid flera tillfällen tillkännagett att lagens krav inte uppfylls och risken för att barn och ungdomar far illa är därmed mycket stor. Denna destruktiva ordning, som idag blivit nästintill ett normaltillstånd, måste upphöra snarast. I skrivande stund är så många som 15 stycken socialsekreterare, av 29 stycken budgeterade tjänster, vakanta inom barn- och ungdomsenheten i Tyresö kommun.

Ingen ska behöva fara illa

Vi behöver också ta ett gemensamt ansvar när något har gått snett. Nästan all brottslighet börjar i ungdomsåren. För en del människor blir detta inledningen till långvarig och allvarlig kriminalitet. Fler av dessa ungdomar kan och måste fångas upp, inte minst för att bryta rekryteringen till den organiserade brottsligheten. Den egna familjens möjligheter att bryta destruktiva beteenden är naturligtvis av mycket stor betydelse men höga krav ska också ställas på olika samhällsfunktioner. Ojämlikhet, otrygghet och missbruk är en födkrok för arbetslöshet och kriminalitet. Minskad segregation, förebyggande arbete, missbrukarvård, att bekämpa våld i nära relationer, sociala investeringar och ett arbete med frivilligorganisationer är därför nödvändigt. Flera undersökningar visar att om man med en insats bara lyckas hindra en enda individ från att marginaliseras så är det ändå så gott som alltid så att insatsen är samhällsekonomiskt lönsam. För att inte tala om vinsterna för den enskilde individen.

Avseende jourhemsplaceringar så har det varit en rejäl ökning och det torde gå att påstå att kostnaderna inom det området skenar. Lagkraven har på senare år skärpts på både mottagningsenheten och familjehemsenheten, vilket ytterligare ökar behovet av personal.

Under ett antal år har budgeten för socialnämndens politikområde varit rejält underfinansierad. Det allmänna besparingskravet har varierat årligen runt 0,5 - 3 %.

År efter år har individ- och familjeomsorgen alltså tvingats fokusera på besparingar istället för utveckling av verksamheten. Ett tydligt exempel är mobila teamet. De arbetar med elever i grundskolan, men skulle kunna arbeta även med yngre barn. Ofta är det redan i förskolan känt vilka barn som sannolikt kommer att behöva större insatser i skolan. Mobila teamet har under åren uppnått fantastiska resultat. De barnen som får erforderlig hjälp därifrån hamnar oftast inte hos socialtjänsten för insatser. Man vet att arbete med att tillse att barnen ges så bra förutsättningar som möjligt att klara skolan är oerhört viktigt för hur våra yngres liv kommer att vara längre fram. Att klara skolan är den viktigaste faktorn för socialt eller ekonomiskt utsatta familjer, vilket visas vid utvärdering av människors möjligheter till egen framtida stabil försörjning.

Flera rapporter visar hur den psykiska hälsan hos barn och ungdomar kontinuerligt försämras år efter år i Stockholmsregionen. Tyresö kommun är inget undantag. Antalet barn och unga som söker till Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) har varit rekordhögt de senaste åren. Orsaken till den ökande ohälsan hos barn och unga varierar, men en framträdande faktor är ofta familjesituationen. I dagens läge, med den arbetssituation som råder på socialkontoret, finns inte möjligheter att ta sig an ens de akuta barnärendena inom lagens tidskrav. Detta är naturligtvis inte någon godtagbar situation. Vissa ärenden, exempelvis att hjälpa barn till missbrukare, hanteras i allt mindre omfattning.

Förebyggande verksamhet är oerhört viktig, men tyvärr det som prioriterats ned när besparingskraven kommer. Forskning visar att detta är ett ytterst kortsiktigt

tänkande. Det finns oerhört mycket att vinna på förebyggande arbete, både vad gäller minskat enskilt mänskligt lidande och minskade långsiktiga ekonomiska kostnader. Viktiga funktioner som försvunnit är verksamheten som söker upp unga, Stegets verksamhet, en del av mobila teamet, psykolog, verksamhetsutvecklare och elektronikåtervinningen (arbetsmarknadsåtgärd) i sin dåvarande form.
Det är också angeläget att prioritera budget- och skuldrådgivning eftersom detta är grundläggande för ekonomiskt utsatta familjer.

Hur Tyresö sparar genom att låta verksamhet vara kvar

Vi vill att socialförvaltningen åter ska satsa på att utveckla förebyggande verksamhet. Varje tyresöbo ska veta att samhället fungerar. Det ger tillit till vår kommun. Det ökar sammanhållningen. Det ger också oss alla ett mer jämlikt Tyresö. Att förstärka de förebyggande insatserna är en grundpelare och en avgörande framtidsfråga för en modern kommun. Förebyggande insatser innebär flera besparingar, både när det gäller det mänskliga perspektivet och ekonomin. Det är en etablerad uppfattning, att förebyggande insatser har långsiktigt positiva ekonomiska effekter, men vi ser också att det finns möjlighet till direkta ekonomiska besparingar som följd av att pengarna används smartare. De insatser som vi föreslår, utöver majoritetens budget, är följande:

- Ett långsiktigt och strategiskt förebyggande arbete för att barn ska få den hjälp de har rätt till. För ändamålet avsätts 2 500 000 kronor.
- Föräldrautbildningar enligt det beprövade föräldraprogrammet Komet samt ABC – alla barn i centrum. Detta är utbildningsinsatser riktade till föräldrar med syfte att förbättra kommunikationen mellan föräldrarna och barnen. Det är viktigt att sådana utbildningar – som är en mycket god form av förebyggande arbete – understöds och utvecklas i så stor utsträckning som möjligt.
- Utöka mobila teamet att även gälla förskolan. Det mobila teamet är en fantastisk verksamhet som jobbar med både uppsökning, kunskapsspridning och stöd till den enskilde. Vi vet att tidiga insatser gör störst skillnad och vill därför att det mobila teamet även ska kunna bedriva verksamhet riktat mot förskolan. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.
- Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. Vi vet att det kan finnas en tröskel för att söka hjälp hos socialtjänsten, trots att det kan finnas ett behov. Därför vill vi bidra till att sänka denna tröskel och erbjuda familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya familjeterapeuter och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.
- Förstärkning av mottagningsenheten. Som följd av ändrad lagstiftning sedan 2013 där kraven på handläggningstiderna skärptes behöver mottagningsenheten förstärkas med en tjänst. Vi avsätter 500 000 kr för detta ändamål.
- Förstärkning av familjehemsvården. På grund av ett ökat antal familjehemsplaceringar och ökat antal ensamkommande flyktingbarn har

socialförvaltningen behov av ytterligare en barnhandläggare. Därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

- Boende för unga vuxna. Vi tvingas idag förflytta många personer till externa stödboenden i andra kommuner. Detta medför att de här personerna måste flytta till en annan kommun. Det innebär också stora ekonomiska kostnader för kommunen. Vi föreslår därför, att en uppbyggnad av ett eget stödboende initieras för att kunna behålla fler av dessa personer på hemmaplan i Tyresö. Detta skulle medföra stor personlig frihet för de personer som i sådana fall inte skulle tvingas att flytta mot sin vilja. Det skulle även innebära en betydande ekonomisk besparing. Vi har också möjlighet att på ett helt nytt sätt i dessa fall få möjligheten att uppnå en värdefull kontinuitet i vårt kommunala välfärdsarbete, genom att vi lättare kan koppla in andra verksamheter som t.ex. Ung i Tyresö och skolorna för att på så sätt hjälpa varje person på ett för individerna bättre sätt. .För detta ändamål avsätter vi 1 000 000 kronor.
- Insatser för att snabbutreda familjer. Idag tvingas socialförvaltningen ofta köpa dyra externa utredningstjänster externt på grund av tidigare års hårda besparingskrav och neddragningar. Detta innebär, att utredningarna tar längre tid, blir oerhört mycket dyrare och också påför de berörda personerna en onödig belastning. Det gör också kommunens verksamhet långsiktigt sårbar eftersom vi avlövar förvaltningen på verksamhet som får anses basal, nämligen grundläggande utredningskapacitet. Vi vill istället att vi ska utöka samarbetet med våra grannkommuner Nacka och Värmdö. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.

Förstärkning av familjerätten.

På grund av ett ökat antal ärenden gällande umgängesstöd och frivilliga samarbetssamtal har socialförvaltningen behov av ytterligare en halvtidstjänst. Därför avsätter vi 300 000 kr för detta ändamål.
Det är mycket bra att det tidigare projektet Ung i Tyresö numera har infogats i och blivit en naturlig del av den ordinarie verksamheten. Det är primärt, att förvaltningen över tid tilldelas nödvändiga resurser för detta särdeles viktiga arbete. På sikt kommer då denna verksamhet att innebära att vi får ett mera jämlikt Tyresö.
Våra förslag innebär totalt att verksamheten förstärks med 7 800 000 kronor. Detta innebär nio nya tjänster inom socialförvaltningens område Individ- och familjeomsorg. De direkta besparingar, som beräknas uppstå till följd av dessa investeringar uppgår initialt till minst 2 250 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag:

1. Individ- och familjeomsorgens budget förstärks med 7 800 000 kronor.
   a. Individ- och familjeomsorgen förebyggande arbete, 2 500 000 kronor
   b. Utöka mobila teamet till förskolan, 1 000 000 kronor
   c. Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut, 1 000 000 kronor

d. Uppbyggnad stödboende, 1 000 000 kronor
e. Snabbutreda familjer, 1 000 000 kronor
f. Familjerätt, 300 000 kronor
g. Mottagningsenheten, 500 000 kronor
h. Familjehemsvård, 500 000 kronor

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att genomlysa vilka förebyggande och prioriterade insatser för barn och unga som behöver göras
- Framtagning av rutiner som syftar till att inga barn ska vräkas

Verksamhetsområde 4; Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Tyresö ska vara ett samhälle som är tillgängligt och där alla behövs och kan delta. De offentliga rummen ska vara öppna för alla. Tillgänglighetsperspektivet ska tas hänsyn till i allt byggande. Kultur- och fritidsaktiviteter och rätten till naturliv ska göras åtkomligt för alla. Vi vill att kommunförvaltningen ska utreda och åtgärda förekommande hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga kommunens lokaler och dess närmiljö. Vi vill att kommunen ska jobba än mer aktivt för att fler personer med funktionsnedsättning ska få anställning hos kommunen.

Vi vill också att kommunen ska arbeta för att sprida ytterligare kunnande inom hela kommunförvaltningen vad avser förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att kunna fullt ut vara delaktiga i alla delar av det politiska, sociala, ekonomiska och kulturella livet. Funktionshinderfrågorna är främst rättighets- och demokratifrågor.

Alliansen i Tyresö har beslutat att den kommunalt drivna verksamheten med personlig assistans ska upphöra. Många av de berörda personerna med funktionsnedsättning, deras anhöriga och de personliga assistenterna har på olika sätt gett tillkänna att de är mycket oroliga inför denna förändring. De har aktivt valt en trygg assistans i kommunal regi framför annan assistans. Vi socialdemokrater anser att denna oro inte ska negligeras utan tas på största allvar. Vidare är de angivna presenterade kostnadsbesparingarna högst osäkra inte minst på grund av det utjämningssystem avseende kostnader som finns inom området. Kostnadsbesparingarna kan mycket väl egentligen vara noll. Att i det läget kvarstå vid det fattade beslutet är oansvarigt särskilt med tanke på att beslutet rör människor som är i stort behov av kontinuitet vad gäller den personliga assistansen. Socialdemokraterna kommer att arbeta för att den kommunalt drivna verksamheten med personlig assistans återinförs.

En tjänst bör inrättas på heltid för att arbeta med olika tillgänglighetsfrågor inom kommunen. Arbetet med administration och utredningar knutna till kommunens råd för funktionshinderfrågor behöver stärkas, samt med informationsinsatser.

Tillgänglighetsmiljon

Medel anslås i kommunens budget för åtgärder inom de olika nämndområdena som förbättrar tillgängligheten i Tyresö. Därmed öppnas det offentliga rummet ytterligare för den som har någon form av funktionsnedsättning. På så sätt kan även de av oss som har funktionshinder njuta av Tyresös fulla potential. Skilda satsningar kan göras och här har de olika föreningarna för personer med funktionsnedsättning en viktig uppgift att komma med förslag till åtgärder. På så sätt ökas delaktigheten.

Socialdemokraternas förslag:

- En heltidstjänst med tillgänglighets- och funktionshinderfrågor. Detta innebär att ytterligare 70 % av heltid inrättas. Vi avsätter 350 000 kronor för detta.
- Tillgänglighetsmiljon inrättas, sökbar för verksamheterna. Kostnad 1 000 000 kronor

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Förvaltningen ska utreda och åtgärda de hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga av kommunens lokaler och dess närmiljö
- Aktivt arbeta för att personer med funktionsnedsättning erbjuds anställning i kommunen
- För att bättre möta det behov som finns så bör en omställning ske till att korttidsverksamhet sker i egen regi. Vidare skulle en satsning på en eftermiddags- och kvällsverksamhet i kommunal regi också tillgodose behoven hos brukarna.

Verksamhetsområde 5; Äldreomsorg

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Tyresö ska vara ett modernt och framtidsinriktat samhälle som tillgodoser behoven av vård, omsorg och personal. En hög grundläggande kvalitet leder till att de äldre inte är beroende av att köpa tilläggstjänster. Man ska kunna åldras i Tyresö, nära naturen och ha tillgång till det Tyresö erbjuder.

Ordning och reda i äldreomsorgen – Rätt omsorg i rätt tid

Detta är en rättvisefråga för våra äldre som varit med och byggt upp Tyresö till vad det är idag. Kvalitet får också till följd att anhöriga – mycket ofta kvinnor – inte som nu tvingas att minska sin förvärvsarbetstid för att hjälpa sina föräldrar.

Vi är oroade över kvaliteten i Tyresös äldreomsorg. Alliansen har valt en linje som alltmer öppet riskerar att kvaliteten blir allt sämre. Vad gäller exempelvis väntetider till särskilt boende så är de långa och alltfler får överhuvudtaget inte någon plats i Tyresö.

I Alliansens budgetförslag kvarstår de höga avgifterna för äldreomsorgen. Det finns äldre, som av ekonomiska skäl avstår omsorg och trygghetslarm.

Alliansens budgetförslag innebär, att den ideologiskt betingade privatiseringen av väl fungerande äldre- och handikappomsorg fortsätter och görs till princip för kommunen. Mer av förvaltningens tid kommer att användas till att förbereda utförsäljningar och administrera verksamheten med olika privata utförare – mindre åt att värna och utveckla kvalitet.

För att öka tryggheten för äldre och deras anhöriga föreslår vi, att kommunen inrättar ett telefonnummer som bemannas dygnet runt. Dit kan den äldre ringa för att få akut hemtjänst insatt i avvaktan på att en biståndshandläggare kan göra ett hembesök. Detta gäller främst helger då det inte går att få kontakt med biståndsenheten. Den ökade kostnaden bedöms som låg, och består i princip i informationsinsatser.

Vi vill att det genom en riktad undersökning till Tyresös finsktalande äldre kartläggs vilka framtida behov och önskemål om äldreomsorg som dessa har. Vi vill också att det investeras i kompetens- och kvalitetsutveckling på ett sätt som gör att finsktalande äldre kan erbjudas sådan rehabilitering och äldreomsorg som de vill ha och har behov av.

Lokaler

Under lång tid har den styrande majoriteten alltför kraftigt nedprioriterat nödvändiga kommunala investeringar. I stället för en långsiktig planering med väl avvägda kommunala investeringar har agendan för Tyresö kommun varit att nästan uteslutande förlita sig på att privata kommersiella intressen ska sörja för en allt större del av det offentliga åtagandet i Tyresö. Medborgarnas rätt till inflytande vid fattandet av olika beslut hamnar därmed i skymundan. Tyresöborna får över tid allt mindre att säga till om vad gäller viktiga kommunala verksamheter. Vi socialdemokrater anser att ett sådant förhållningssätt på sikt urholkar demokratin och att det redan av det skälet är oacceptabelt.

Det finns idag inga kända planer på investeringar i nya äldreomsorgsplatser i kommunal regi ens på lång sikt. I stället kan den enda kommunala anläggningen Björkbacken nu förlora platser till följd av senfärdighet med nödvändig upprustning. Under många år har kommunen drabbats av att tvingas betala årliga miljonbelopp inom socialnämndens politikområde i form av externt köpta boendeplatser och viten för underlåtenhet att bygga bostäder för funktionshindrade. År 2018 beräknas saknaden av särskilda boenden för äldre uppgå till 85 stycken platser, d v s var fjärde äldre Tyresöbo som behöver särskilt boende måste lämna kommunen. Äldre vårdbehövande kommuninnevånare tvingas skiljas från nära anhöriga och vänner. I

längden är det en både omänsklig och oekonomisk politik. Vi socialdemokrater vill därför planera för nödvändiga kommunala investeringar avseende äldreboenden. Detta gör att kommunen får möjlighet att långsiktigt planera sin verksamhet eftersom man då får platser som man bestämmer och förfogar över. Detta leder till en både mänsklig och ekonomiskt förnuftig politik.

Vi stoppar avgiftschocken

De borgerliga partiernas beslut att genomföra en kraftig höjning av taxorna för äldreomsorgen med uppemot 1000 kronor mer i månaden har drabbat pensionärer som har vanliga inkomster. Kostnaderna riskerar innebära att fler väljer bort trygghetslarm och förebyggande omsorg – vilket ökar behovet av tidigare platser på särskilda boenden till kraftigt ökande kostnader. Vi kommer se över hela taxesystemet i syfte att sänka avgifterna och se till att trygghetslarmen blir avgiftsfria, och avsätter medel för detta.

Kvalitetsförstärkning i äldreomsorgen

Vi blir alltfler äldre i Sverige och i Tyresö. Därför kommer omsorgen att behöva ökade resurser. Vägvalet är om vi ska vara beredda att finansiera det eller om vi ska försöka konstruera insatserna (exempelvis genom avgiftshöjningar) på ett sådant sätt att färre har råd att efterfråga omsorg. I grunden är detta en rättvisefråga. En fråga om vi ska sträva efter ett mera jämlikt Tyresö eller om vi ska gå mot ökade klyftor i samhället.

Genom vårt besparingsprogram frigör vi resurser som vi vill använda för att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vårt förslag möjliggör att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vi avvisar tvångsmässiga privatiseringar. På så sätt frigör vi resurser som kan användas på ett bättre sätt. Vi ser också problemen med att många äldre idag i sin omsorg möter uppemot 30 olika personer på en månad. Vi vill att förvaltningen får i uppdrag att utarbeta en strategi för att de äldre ska få en bättre kontinuitet genom att antalet olika personer som ”levererar” hemtjänsten kraftigt reduceras. Att det blir svårt för den äldre att lära känna personalen säger sig självt. Gång på gång tvingas den som har hemtjänst att förklara och berätta vad som ska göras och hur. I slutändan blir detta naturligtvis en kvalitetsfråga. Vi socialdemokrater anser att detta är en av ödesfrågorna vad gäller att få en hög kvalitet på hemtjänsten i framtiden och för att de äldre ska känna trygghet. Vi vill att krafttag ska tas för att vända denna utveckling. Det finns goda exempel i landet som är värda att undersökas och applicera i Tyresö.

För att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen tillför vi 5 100 000 kronor utöver majoritetens förslag.

Socialdemokraternas förslag:

- Socialnämndens budget förstärks för kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. Kostnad 3 600 000 kronor.
- Sänkning av avgifterna inom äldreomsorgen 550 000 kronor
- Avgiftsfria trygghetslarm 950 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att utarbeta en strategi för att minska antalet olika personer som den äldre behöver möta i samband med omsorgsinsatser
- Ett telefonnummer inrättas dit äldre personer kan ringa för att få akut hemtjänst i avvaktan på biståndsbedömning
- Platser i särskilt boende tillförs, som motsvarar behovet

Verksamhetsområde 6; Gymnasieskola

Socialdemokraternas vision om framtidens gymnasium i Campus Tyresö

Gymnasiet står inför stora utmaningar och förändringar. Vi vill få fram ett beslut om Tyresö gymnasium och Campus Tyresö. Vi vill se ett utbildningskluster som kan samla gymnasium, vuxenutbildning, högskoleverksamhet och arbetsmarknads- och näringslivskontakter i ett förenat koncept. Där vill vi skapa en sammanhållen lärmiljö med en naturlig samverkan mellan gymnasiet och C3L, kompletterad med nära kontakter med högskola och med arbetsmarknaden och näringslivet. Vi är övertygade om att det gynnar gymnasiets elever och arbetsmarknaden i Tyresö. Vår vision och vårt förslag ger mycket mer för investerade pengar och är ett förslag där vi även tar ansvar för kommunens ekonomi.

Vi vill ge våra ungdomar ett attraktivt gymnasium i en kreativ lärmiljö och nu måste processen hanteras rätt och komma i mål!

Tyresö gymnasium behöver en nystart

Att Tyresö gymnasium behöver en nystart är uppenbart. Majoritetens oförmåga att agera under flera år har varit en bidragande orsak till den negativa spiral som gymnasiet har haft. Det fria gymnasievalet ger eleverna ett stort utbud av skolor och program att välja mellan. År 2015 fick totalt 22 786 behöriga sökande en plats vid en gymnasieskola i Stockholm län. Samtidigt uppgick antalet utbildningsplatser till 24 598, alltså ett överskott på närmare 2 000 platser.

I Stockholms län väljer 50 procent av eleverna en annan skola än hemkommunens. Av våra elever här i Tyresö söker sig numera ca 80% till gymnasieskolor utanför Tyresö. Det har medfört att Tyresö gymnasium i februari 2016 totalt hade 504 elever jämfört med ca 1 300 för tio år sedan. Av dessa 504 var drygt 300 folkbokförda i Tyresö.

Andelen tyresöelever på vårt gymnasium har minskat sedan 2010 då 42 % gick på

vårt eget gymnasium. 2016 är motsvarande siffra nere i ca 20 %. Vi har idag ett gymnasium, som inte klarar den konkurrens som vuxit fram i omvärlden. Det finns mycket i vårt gymnasium som är positivt, men helheten räcker inte till. Det gymnasieprojekt som den moderatledda Alliansen nu vill driva fram påminner allt för väl om processen kring Nyboda skola. En skola som under många år tappat i attraktivitet på grund av allt sämre rykte, ingen upprustning av lokalerna och slutligen elever som söker sig därifrån.

Under de senaste sex åren har det diskuterats olika idéer och förslag på ett nytt gymnasium, dels vad gäller profil och innehåll men även tanken att flytta gymnasiet till ny plats i Tyresö centrum.

Nu driver den styrande Alliansen ett förslag som innebär att gymnasiet ska delas i två delar. De högskoleförberedande programmen och C3L ska tillsammans med lokaler för kultur och bibliotek placeras i ett kultur- och kunskapscenter i Tyresö centrum och yrkesprogrammen ska stanna kvar i nuvarande lokaler. Förslaget innebär att kultur- och kunskapscentret byggs och ägs av fastighetsbolaget Hemsö och att gymnasiet och C3L får hyra några våningsplan för ca 25 000 000 kronor/år.

Antalet elever på de högskoleförberedande programmen i centrumhuset beräknas ligga på ca 500 elever, vilket många bedömer som osannolikt. Det väl genomarbetade underlag för bedömning av förslaget som utvecklingsförvaltningen tagit fram visar, att det inte på något sätt kommer att finnas täckning för hyreskostnaderna. För att nå självfinansiering skulle gymnasiet behöva fler elever än vad som ryms i lokalerna. Även en försiktig beräkning visar att hyreskostnaden per elev för Tyresös del kommer att bli det dubbla jämfört med rikssnittet.

Tyresö gymnasium möter framtiden

Socialdemokraterna i Tyresö har sedan 2010 föreslagit att det nuvarande gymnasiet ska förnyas och utvecklas till ett Campus Tyresö. Vi har gemensamt med övriga partier i opposition presenterat en egen vision för ett Campus Tyresö. Vi har tagit fram ett seriöst förslag där vi tar ansvar för elever, personal, miljön och skattebetalarnas pengar.

Vi vill skapa ett campusområde, som med gymnasium, vuxenutbildning och högskoleutbildningar blir ett centrum för kunskap och hållbar utveckling och där det också finns lokaler och utrymme för andra aktörer från högskolan, näringslivet, arbetsmarknaden och olika intresseorganisationer. Parallellt med en öppen attityd och samverkan både nationellt och internationellt med andra skolor, högskolor och universitet så ser vi också en samverkan med lokala företag och andra aktörer som en väg till både praktik, sommarjobb och framtida jobb för eleverna.

Gymnasiet ska vara en daglig arbetsplats för unga vuxna. Vi vill ta hand om dagens gymnasiebyggnad med dess starka arkitektoniska värden och utveckla den till en öppen skola, ett attraktivt gymnasium med högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Tyresö gymnasium är självklar i sin ambition att erbjuda en profilskola för hållbar utveckling med gröna uterum, gröna tak och väggar, solfångare och energieffektiva lösningar. Ny spännande arkitektur visar på möjligheterna att återanvända dagens skolbyggnad. Här skapas flexibla och öppna lokaler med fria möjligheter att utforma lärmiljöer för olika program och utbildningar.

I anslutning till campusområdet vill vi att det byggs ungdoms- och studentbostäder. Genom att bygga utmed Wättingestråket, i riktning mot Tyresö centrum, knyts campusområdet närmare centrum.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutade i maj 2015 om ett långsiktigt programutbud på Tyresö gymnasium, där ekonomiprogrammet inte hade något intag 2015 men skulle återupptas 2016.

I maj 2016 beslutade gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens borgerliga majoritet att inte återuppta ekonomiprogrammet och att därutöver inte heller starta de övriga högskoleförberedande programmen - samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. De högskoleförberedande programmen ska sedan fasas ut när befintliga årskurser avslutat sin utbildning.

Vi socialdemokrater yrkade gemensamt med Miljöpartiet och Vänsterpartiet att de högskoleförberedande programmen ska återupptas till hösten 2017 och att tiden under det kommande läsåret ska användas för en genomgripande upprustning och utveckling av vårt gymnasium, såväl av byggnaden som av innehållet. Året ska även skapa en möjlighet för en genomtänkt utvecklings- och fortbildningsinsats för personalen, utifrån behov och önskemål.

Vi ser en stor möjlighet att, i den paus som uppstår under 2016/17 utveckla och lyfta gymnasiet. En viktig komponent i processen är möjligheterna att utveckla dagens skolbyggnad, genom att skapa flexibla och öppna lokaler och att tillföra nya och efterfrågade komponenter och delar som tillsammans skapar en ny och spännande miljö, med nya möjligheter att utforma lärmiljöer och sociala ytor, träffpunkter, ny reception, ny restaurang och cafeteria, nya flexibla studierum och övriga ytor.

De nya ytorna och delarna ska även kunna utnyttjas av andra verksamheter, på ledig tid när skolan inte behöver utnyttja dem.

Allt kan inte genomföras under det kommande läsåret, men det är nödvändigt att tydliggöra en seriös och uthållig satsning på vårt gymnasium. Vi är helt övertygade om att det finns goda möjligheter att skapa ett nytt och positivt rykte för vårt gymnasium och att detta gymnasium ska innefatta både högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Den skiss för ombyggnad av nuvarande gymnasiet, som vi utgår ifrån, pekar på en kostnadsnivå klart under hälften av Alliansens förslag. Den förstudie som presenterades för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden vid nämndens sammanträde i september 2010 baserades på förslag till en genomgripande

förnyelse av nuvarande gymnasiebyggnad till en beräknad totalkostnad på ca 225 miljoner kronor.

Sommargymnasium

I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Men avhoppen från gymnasieskolan är ett allvarligt problem i Sverige. Nästan en av fyra elever fullföljer inte sin gymnasieutbildning inom tre eller fyra år.

Vi menar att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det. En sådan möjlighet är att komplettera sina studier via extra studier under sommaren, via tillgång till ett sommargymnasium.

Vi föreslår att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får uppdraget att undersöka möjligheterna till extra stöd via ett sommargymnasium.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att skyndsamt ta fram ett förslag om Tyresö Gymnasiums framtida strategiska inriktning och förnyelse inför 2017.
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda de elever som behöver det, tillgång till sommargymnasium 2017.

Verksamhetsområde 7; Vuxenutbildning

Med ett sammanhållet utbildningskluster på Campus Tyresö visar vi tydligt våra visioner om att stärka vuxenutbildningen och utveckla samarbetet med näringslivet. Genom samverkan och betoning av det egna ansvaret men även att möjliggöra olika utbildningsvägar, arbetskontrakt samt traineejobb ska vi öka möjligheterna för ungdomar och vuxna att skaffa sig en gymnasiebehörighet eller byta yrkesval i livet.

Traineejobb och utbildningskontrakt för unga arbetslösa

Antalet ungdomar som saknar gymnasiekompetens har ökat oroväckande under senare år. I genomsnitt lämnar ca 30 % av eleverna gymnasieskolan utan slutbetyg. Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsresultat och möjligheter på arbetsmarknaden. I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL har i sin rapport ”Födda 1981” konstaterat att en elev som fullföljer gymnasiet med minst låga eller medelgoda betyg har med ungefär dubbelt så stor sannolikhet jobb vid 24 års ålder som en person som hoppat av gymnasiet.

Vi ser också i Tyresö ett starkt behov av satsning på våra ungdomar. Vi menar, att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det.

En viktig aktör i sammanhanget är C3L, som har en hög kompetens inom vuxenutbildning. Vi vill se en tydlig satsning på området med målet att nå alla som lämnat gymnasiet utan gymnasiekompetens för att bryta utvecklingen.

För att bryta utvecklingen har Socialdemokraterna nu infört utbildningskontrakt för unga arbetslösa som saknar gymnasieutbildning. Traineejobb och utbildningskontrakt utgör en viktig del av 90-dagarsgarantin.

Traineejobb

Traineejobb och utbildningskontrakt utgör viktiga delar av 90-dagarsgarantin. Syftet är att minska ungdomsarbetslösheten och underlätta generationsväxlingen inom välfärden. Traineejobb är en anställning på 50 % i kombination med en yrkesutbildning på 50 %.

Lönesubventionen uppgår till ca 85 % för traineejobb inom välfärdssektorn och ca 50 % för traineejobb på hela arbetsmarknaden för yrken där det råder brist. För traineejobben inom välfärdssektorn ges även ett handledarstöd på maximalt 2 200 kronor per månad.

Utbildningskontrakt

Utbildningskontrakt syftar till att arbetslösa ungdomar mellan 20-24 år ska påbörja eller återgå till studier med målsättningen att fullfölja en gymnasieutbildning. Syftet är att hjälpa unga till jobb och praktik, och att samtidigt betona det egna ansvaret för att göra sig anställningsbar genom gymnasiekompetens. Den som är ung och söker jobb erbjuds:

- Jobb med avtalsenlig lön på halvtid och studier på halvtid.
- Praktik hos privata eller offentliga arbetsgivare samt studier på halvtid eller deltid.
- Utbildning på heltid, vid komvux, yrkesvux eller folkhögskola.
- Ett särskilt studiestöd eller förhöjt studiebidrag.

Utbildningskontraktet riktas till unga arbetslösa under 25 år och är en individuell mix av utbildning, deltidsarbete och praktik. Ersättning villkoras med att den unge fullföljer kontraktet som innebär att man slutför en gymnasieutbildning.

Utbildningsanställningar

Vi vill också satsa på utbildningsanställningar. Unga som varit arbetslösa längre än sex månader ska få anställning inom kommunens verksamheter med avtalsenlig lön. Detta är en förstärkning av den 90-dagarsgaranti som Socialdemokraterna föreslår och finansierar nationellt. Garantin innebär att alla unga arbetssökande garanteras att senast inom 90 dagar erbjudas ett riktigt jobb, en praktikplats, en utbildning som leder till jobb eller en kombination av dessa.

Utveckla samverkan mellan C3L och Tyresö gymnasium

Tyresö har i jämförelse med andra kommuner en låg arbetslöshet även för utrikes födda. C3L har under flera år satsat på yrkesutbildning för denna grupp med goda resultat och har även blivit positivt uppmärksammad för sina satsningar.

Tyresö gymnasium har svårt att fylla platserna på sina utbildningar. Under flera år har C3L köpt platser för vuxna av Tyresö gymnasium, bland annat från elektriker-utbildningen och lärlingsutbildningen. Liknande upplägg i samverkan med övriga yrkesutbildningar kan ge plats för komplettering av yrkeskunskaper och/eller yrkessvenska.

Många av våra invandrare har med sig kunskaper från sitt tidigare yrkesliv, men språk och yrkeskultur försvårar inträde på arbetsmarknaden. Här finns en möjlighet för gymnasiet att sälja platser på de utbildningar som inte fylls av ungdomar. Vuxna är i stor utsträckning villiga att läsa kvällskurser för att få tillgång till den utbildning man behöver.

Socialdemokraternas särskilda uppdrag:

- C3L får i uppdrag att i samverkan med Tyresö gymnasium aktivt söka upp de ungdomar som lämnat gymnasiet utan slutbetyg för att med varje tidigare elev söka tänkbara alternativ för att kunna uppnå gymnasiekompetens.

Verksamhetsområde 8; Arbetscentrum

Rätten till arbete och egen försörjning ska gälla lika för alla i vårt samhälle. Vi vill att Tyresö ska vara en kommun där alla har lika möjlighet att med vägledning, stöd och praktisk hjälp hitta den väg som leder till målet.

Vare sig man är ung eller äldre, arbetslös, ny i Sverige eller på annat sätt behöver stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden så ska man hitta det extra stöd som behövs för att nå målet egen försörjning. Redskapen för det extra stödet finns hos Arbetscentrum eller kommer via olika riktade satsningar från kommunen.

Jobb & självförsörjande

På nationell nivå har Socialdemokraterna satt målet att ha EUs lägsta arbetslöshet år 2020. Det är en viktig signal om hur grundläggande det är att öka antalet arbetade timmar för att säkra finansieringen av framtidens välfärd. Jobbet är för de allra flesta en positiv och viktig del av livet. Arbete ger en egen inkomst, gemenskap och utveckling. Långvarig eller upprepad arbetslöshet däremot innebär ofta drastiska konsekvenser på ekonomi och hälsa för den enskilde. Följden blir både ökade kostnader för kommunen och krympande resurser till välfärden. Kampen mot

arbetslösheten är en av våra viktigaste uppgifter.

En orsak till arbetslöshet är miss-match på arbetsmarknaden. Efterfrågan på utbildad arbetskraft ökar – men tillgången är till följd av bristande satsningar i utbildning svag. Därför behövs det fler insatser för utbildning. Företagare som vill anställa ska också kunna förvänta sig hjälp med rekrytering av arbetsförmedlingen.

Vi kan göra mer för att underlätta för företag som vill etablera sig i Tyresö. Dels genom bra kommunal service och korta handläggningstider. Men vi vill också inrätta en företagshub, där företagare och verksamheter möts, växer och utvecklas genom varandra.

Det borde vara en rättighet att kunna försörja sig själv genom ett eget arbete. Vi vill öka insatserna för de ungdomar som hamnat i arbetslöshet. Vi tänker inte låta någon vänja sig vid passivitet, därför ska det alltid finnas ett alternativ som heter utbildning eller praktik. Andra grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden är äldre, personer med funktionsnedsättningar och personer med utländsk bakgrund. Här kan kommunen också ta ett större ansvar vid rekryteringar. Vi vill att kommunen ska arbeta aktivt för att rekrytera fler personer ur dessa grupper. Anonymiserade ansökningar kan prövas för att hindra diskriminering.

Kommunen kan också i den egna verksamheten minska behovet av försörjningsstöd genom att ge fler möjlighet att jobba heltid. Kommunen har beslutat att se över möjligheterna att öka antalet heltidstjänster – men ännu har inget hänt i praktiken.

Integration av nyanlända

Efter det senaste årets händelseutveckling står det klart att vi nu har ett helt nytt utgångsläge beträffande behovet av en sammanhållen och genomtänkt hantering av integration av nyanlända till vår kommun. Under 2016 kommer vår kommun att ta emot sammanlagt 170 personer, både barnfamiljer och ensamkommande vuxna. Därutöver tar kommunen emot ensamkommande barn och unga. Vi kan också förvänta oss ett okänt antal nyanlända som kommer på eget initiativ och som kan behöva hjälp och vägledning för att etablera sig.

I det perspektivet föreslår vi att kommunen utarbetar en ny integrationsplan för Tyresö. Den kan ta sin utgångspunkt från den tidigare planen, men ska utformas som en konkret och koncentrerad handlingsplan för kommunens olika verksamheter i fråga om att hjälpa och vägleda nyanlända i deras etablering i Tyresö.

Sommarjobb åt ungdomar

Socialdemokraterna i Tyresö har under många år velat höja ambitionsnivån vad gäller att erbjuda sommarjobb till våra unga. Att ha ett sommarjobb är en viktig möjlighet att skaffa sig en första erfarenhet av arbete, och en del i att upprätthålla en arbetslinje. Vi vill att kommunen erbjuder våra ungdomar feriejobb under tre sommarveckor. Erbjudandet riktas till alla ungdomar i Tyresö, som under anställningstiden är 16 eller 17 år. Kommunen ska inte ensam stå för alla erbjudna

arbetstillfällen, utan detta ska ske utifrån Nynäshamnsmodellen i samarbete med andra företag, Tyresö Bostäder och Svenska kyrkan m fl.

Antalet platser i Tyresö har under tidigare år varit 150, fördelade på tre perioder om vardera tre veckor. Samtidigt har antalet sökande lika regelmässigt legat på ungefär det tredubbla, alltså ca 450. Under 2013 minskades kommunens erbjudande om sommarjobb till högst 100 platser, vilket innebar att en tredjedel av sommarjobben försvann.

2014 beslutade allianspartierna i gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden att helt avskaffa de kommunala sommarjobben och i dess ställe införa den modell som etablerats i Sollentuna. Den modellen innebär att ungdomarna på egen hand ska söka sommarjobb och att kommunen ersätter arbetsgivarna med halva lönebeloppet. Den modellen resulterade 2015 i att 110 ungdomar fick arbete, varav 32 var inom kommunens arbetsplatser och 78 hos privata arbetsgivare. Av arbetsplatserna fanns 69 i Tyresö, 34 i Stockholm och 7 i övriga landet.
I den enkät som ungdomarna besvarade tyckte ungdomarna att det var svårt att få tag i ett sommarjobb. Majoriteten av dem ville att kommunen återgår till modellen där Arbetscentrum anställer och rekvirerar platser inom kommunen.

Exempel från andra kommuner

I topp bland länets kommuner ligger Nynäshamn och Södertälje (tidigare också Sundbyberg) där - till skillnad från Tyresö - alla elever som söker garanteras ett sommarjobb.

I Nynäshamn innebär det att kommunen utifrån sin egen modell för sommarjobb garanterar att alla ungdomar mellan 16-18 år som söker sommarjobb även får ett sådant. 2016 får cirka 820 ungdomar i Nynäshamn ett treveckors sommarjobb, ett jobb som ger erfarenheter från arbetslivet och en extra inkomst under sommarlovet. Siffran 820 ska i detta sammanhang jämföras med ovan refererade siffror för Tyresö, där kommunen själv kunde erbjuda 32 jobb.

Tyresö skulle kunna tillgodose behovet av sommarjobb åt de ungdomar som söker. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att satsa på sommarjobb åt våra ungdomar.

Utöver möjligheten att få sommarjobb tycker vi också att det är viktigt att ersättningen ligger på en rimlig avtalsenlig nivå, i likhet med flera jämförbara kommuner.

Socialdemokraternas förslag:

- Tyresö kommun garanterar att alla ungdomar mellan 16-17 år som söker sommarjobb 2017, får det. För detta utökas kostnaderna med 2 200 000 kronor.

Socialdemokraternas särskilda uppdrag:

- Tyresö kommun tar, i samverkan med föreningslivet, näringslivet och frivilligorganisationerna, fram en ny plan för integrationsarbetet i Tyresö.

Verksamhetsområde 9; Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Kultur- och fritidspolitik ska ha ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Intresset för att delta i Tyresös kulturskola är fortsatt stor och vi vill ge fler barn och unga den möjligheten. Vi vill göra bibliotekens öppettider anpassade till medborgares tid att använda dess tjänster. Tillgången till icke kommersiella ytor i centrum har minskat de senaste åren. Här behövs fler ytor för konst, kultur och möten. Vi socialdemokrater vill tillgängliggöra och ytterligare förbättra möjligheterna för vårt rika föreningsliv, för att fler ska kunna delta. Profilfritidsverksamheten ska ges samma förutsättningar som övrig fritidsverksamhet.

Kultur för alla

Intresset för att delta i Tyresös Kulturskolas verksamhet är fortsatt högt. Verksamheten är ovärderlig och den bör tillgängliggöras för så många som möjligt. Avgifter kan vara ett hinder för att delta, varför vi föreslår en generell sänkning av avgifterna, så att fler kan delta.

En växande kommun behöver ytor för konst, musik och kultur. Tillgången till icke kommersiella ytor i centrum är idag få. Vi behöver ta ett helhetsgrepp om lokalförsörjningen i kommunen och hur vi använder de lokaler vi har idag. Också bibliotekets behov bör beaktas för att bibehålla och öka besökstalen. För ett levande och växande kulturliv finns mycket att göra men det finns också stor utvecklingspotential att göra centrum till en plats för möten, samtal och kulturupplevelser.

Vi har tidigare argumenterat för att biblioteket i Tyresö centrum ska vara öppet när medborgarna har tid att använda sig av bibliotekets tjänster. Vi står kvar vid den uppfattningen och avsätter medel för detta för exempelvis söndagsöppet.

Ett aktivt och levande föreningsliv

Många ideella organisationer bidrar på ett effektivt och förebyggande sätt mot segregering och utanförskap. Detta måste uppmuntras av kommunen, främst genom att stödja verksamheterna ekonomiskt. Många föreningar grundar sig på föräldrar som hjälper till på sin fritid, och möjligheten för dessa föreningar att binda upp sig i

projekt kan ha en direkt motverkande effekt. Vi ser det därför som viktigt hitta nya och enklare former för hur vi kan underlätta för ideellt engagerade som en komplettering till de bidrag som finns att söka idag.

Genom olika beslut har förutsättningarna för föreningslivet försämrats de senaste åren. Pensionärsorganisationerna och funktionshindersorganisationer bedriver intressanta verksamheter som också är förebyggande ur ett hälsoperspektiv och bidrar till en mer aktiv fritid för dess medlemmar. Vi vill därför stimulera den verksamheten genom att pensionärsorganisationerna och funktionshindersorganisationerna får en noll-taxa för lokalhyra på dagtid.

I Tyresö kommun finns profilfritids. Det är ett bra exempel på hur vi genom samarbete med föreningslivet kan bidra till att skapa en meningsfull fritid för barn och ungdomar i kommunen. Profilfritids är en öppen fritidsverksamhet som är att likna med kommunens egna fritidsklubbar enligt skollagen. Det innebär således att dessa två verksamheter bör finanserias på samma sätt. Pengarna som idag läggs på profilfritids anser vi bör läggas till budgeten för fritidsklubbar och fördelas via samma resursfördelningssystem. Oavsett aktör som sedan väljer att driva en fritidsklubb, fotbollsförening eller annan organisation, ska sedan tilldelas resurser på lika villkor.

En bärande tanke med socialdemokratisk kultur- och fritidspolitik är att den ska göras tillgänglig för alla. Ett hinder för många barn att utöva idrott är t ex kostnader för den utrustning som behövs. Under 2015 har vi därför lagt förslag om och fått igenom att inrätta ett ”Sportotek” i Tyresö dit idrottsklubbar och frivilliga kan lämna in begagnad utrustning för utlåning. Vi är glada för att fler barn och unga härmed kommer att kunna låna idrottsutrustning utan kostnad, och alltså kommer att kunna prova på aktiviteter de annars inte haft möjlighet till.

Socialdemokraternas förslag:

- Utökade öppettider på biblioteket i Tyresö centrum, 450 000 kronor.
- Nolltaxa för pensionärsorganisationer och funktionshindersorganisationer för lokalhyra. 150 000 kronor.
- Sänkta avgifter för kulturskolan 700 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Ideella föreningar ges inflytande i det kommande kulturhusets innehåll
- Profilfritidsverksamheten ska ges samma förutsättningar som övrig öppen fritidsverksamhet i kommunen.

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Alla ska ha rätt till en god bostad. I Tyresö har antalet hyresrätter minskat sedan 90-talet, vilket gör att fler ungdomar tvingas bo kvar hemma allt längre. Idag står över 25000 personer i bostadskö. Trots detta byggs alldeles för få nya hyresrätter och dessutom säljs de som redan existerar. Resultatet är att det inte sedan mitten av 80-talet funnits så få hyresrätter i Tyresö. Vi vill ändra på detta genom att istället öka

antalet hyresrätter. För att få ner kostnaderna och hyrorna vill vi pröva kooperativa hyresrätter, samverkan mellan olika byggprojekt, minskade kommunala exploateringskostnader och krav på privata byggare att också bygga hyresrätter.

Flera ombildningar har under de senaste åren skett, där områden med hyresrätter ombildats till bostadsrätter. Dessutom är dagens nybyggnation till största delen bostadsrätter. Detta ökar segregationen i kommunen och det drabbar i första hand kommunens ungdomar, som får bo kvar hemma allt längre.

Tyresö behöver bostäder som är anpassade för såväl yngre som äldre och som vanliga människor har råd att efterfråga. Vi vill planera för olika upplåtelseformer såsom bostadsrätter, gärna också kollektivhus och kooperativa hyresrätter. Moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya kommundelar och underlätta stadsplaneringen kommer vi att se till att en plan för strategiska markförvärv utarbetas. Målet är att nyproduktionen av bostäder i ett första skede ska möta befolkningstillväxten och därefter långsiktigt minska bostadsbristen.

Vi som har valt att bo i Tyresö har i många fall gjort det för närheten till naturen och storstaden. Så vill vi att det ska vara även i fortsättningen. Vi vill göra närheten och tillgängligheten större. Där allmänna naturområden inte är tillgängliga vill vi öppna upp dem.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Se till att det påbörjas minst 500 nya hyresrätter mellan 2016 och 2019. Fram till 2025 vill vi se till att påbörja hela 2000 nya hyresrätter.
- Jobba aktivt med att göra vattnet tillgängligt för fler. Strandpromenader och strandnära parker ska prioriteras i planarbetet, där det är ekonomiskt försvarbart.

Verksamhetsområde 11: Väghållning och park

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Den del som berör väghållning ska göras om till resultatenhet inom samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Promenadstråken i kommunen ska få ett betydande tillskott av parksoffor, och öka belysningen i otrygga vägområden.
- Kommunen ska fullfölja arbetet med säkra skolvägar.

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

Miljö- och klimatfrågorna är globala, men den nödvändiga omställningen till ett hållbart samhälle börjar ofta i det lokala. Tyresö kommun ska vara en föregångskommun på området och utgöra ett inspirerande exempel för andra kommuner i deras miljö- och klimatarbete, såväl nationellt som internationellt.

Omställningen till det hållbara samhället har bäring på exempelvis energisystem, transporter, produktion av varor och tjänster samt byggande och anpassning av bostäder. På dessa områden är kommunen en viktig aktör som bland annat kan ställa krav vid upphandlingar, verka för förbättrad kollektivtrafik, anpassa kommunens mål för användning av förnyelsebar energi och icke- fossila drivmedel samt verka för klimatanpassade ny- och ombyggnader av det kommunala bostadsbeståndet.

Tyresö kommuns övergripande klimat- och energimål finns beskrivna i Klimat- och energistrategi för Tyresö kommun 2010 – 2020. Socialdemokraterna menar att de mål som formuleras fram till 2020 i grunden är bra, men för att göra Tyresö till en föregångskommun behöver ambitionsnivån ligga högre.

En allmän ambitionshöjning av kommunens klimat- och energimål behöver ske och det gäller exempelvis kommunens mål för andel biodrivmedel som bör kunna höjas istället för att anpassas till en länsövergripande nivå – en nivå som kommunen idag nästan redan uppfyller. Likaså menar vi att målet för minskning av koldioxidutsläpp ska kunna vara mer ambitiöst än nationellt uppsatta mål för en föregångskommun på miljöområdet.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Se över och skärpa kommunens klimat- och energimål
- Verka för skärpta hållbarhetskrav i kommunala upphandlingar
- Verka för ett minskat bilberoende och minskade utsläpp genom förbättrad kollektivtrafik
- Se över möjligheten att införa så kallade BRT-lösningar i busstrafiken (Bus Rapid Transit)
- Förbättra möjligheterna till cykelpendling i Tyresö
- Se över Tyresö Bostäder AB:s möjligheter till ökad klimatanpassning av nuvarande och kommande bostadsbestånd
- Bli en Fairtrade City.

Verksamhetsområde 13: Vatten & avlopp

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Att kommunen genom Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund genomför en inventering av de avlopp på enskilda fastigheter som inte inom en snar framtid kommer att kopplas till Tyresös kommunala VA-nät.
- Utreda en VA-taxa som syftar till att inte slösa med rent vatten. Debiteringsgraden är oförändrad, men rörliga delen ökar och den fasta delen minskar.

Verksamhetsområde 14: Renhållning

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Kräva tätare tömning och insatser mot nedskräpning vid uppsamlingsställen.
- Åtgärder ska vidtas för att minimera störningen från masshanteringsanläggningen i Hanviken.
- Fortsatt ökning av matavfallsinsamlingen.

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Verksamheten ska uppnå i princip full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras.

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Etablera en lokal företagshub där företagare kan få stöd och utvecklas genom varandra, bland annat med stöd av kommunens företagslots.
- Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka
- Sociala företag ska uppmuntras och ges det stöd som behövs.

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- För att möjliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar ojämställdhet, diskriminering och godtycklighet.
- Heltidstjänster ska erbjudas till alla som önskar. Kommunen bör tillämpa tillsvidareanställningar och minimera vikariat. Vi ska inte ha några delade turer eller s.k. sms-anställningar.
- Kommunen ska erbjuda goda arbetsvillkor i en kreativ och positiv arbetsmiljö, som präglas av lyhördhet och öppenhet.
- Analysera orsakerna och utarbeta en åtgärdsplan mot sjukfrånvaro.

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Undersöka möjligheterna för utökat samarbete gällande till exempel alkoholhandläggning och IT.

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Införa en lyssnargaranti gentemot medborgarna, samt praktikveckor för kommunalråd i den kommunala verksamheten.
- Ta fram en ambitiös plan för ökat valdeltagande. Exempelvis bör metoden med mobila vallokaler testas i områden med lågt valdeltagande.
- Öppna nämndsammanträden i enlighet med våra tidigare förslag.

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Som ägare i Tyresö Bostäder ge direktiv om att inga ombildningar kommer att genomföras.
- Ge Tyresö Bostäder i uppdrag att minska sin klimatpåverkan och stärka företagets miljöprofil.
- I samverkan med Tyresö bostäder och andra bostadsföretag/föreningar rusta upp nedslitna miljöer i anslutning till bostadsområden.

Ekonomisk redovisning

Besparingar

För att finansiera de förstärkningar, som vi anser nödvändiga för att höja kunskapsnivån, värna omsorgen om våra äldre och ge barn och familjer den hjälp de har rätt till, har vi genomlyst verksamheten. Vi har kritiskt granskat verksamheten med mål att skapa en så effektiv och fokuserad verksamhet som möjligt. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men dessa kommer inte att räcka för att göra alla de reella satsningar som krävs. Vi ser därför, som tidigare konstaterat, också ett behov av att höja skatten med 15 öre. Det är i praktiken en återgång från den skattesänkning med 15 öre som drevs igenom av Alliansen förra mandatperioden. Dessa 15 ören kommer att ge kommunen 17 200 000 kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi kommer göra vårt yttersta för att se till att verksamheterna drivs effektivt och levererar en hög kvalitet. Därför kommer vi socialdemokrater alltid att vara beredda att vända på varje skattekrona.

Socialdemokraternas förslag:

Att förslaget till besparingar/intäktshöjningar/effektivitetshöjningar nedan om 42 250 000 kronor antas av fullmäktige.

- Lokalkostnader för kommunens centrala administration minskas. Jämfört med övriga Södertörnskommuner har Tyresö höga lokalkostnader för sin centrala förvaltning. Enligt den beräkning som kommundirektören presenterade för kommunstyrelsen är besparingspotentialen i enbart kommunhuset 2 700 000 kronor. En viss del av det är genomfört, men det finns mycket kvar att göra. Exempelvis borde arbetscentrum kunna flyttas till gymnasiet. Arbetet med effektivisering av dåligt nyttjade lokaler har avstannat och går ibland till och med i motsatt riktning. Total besparing: 1 500 000 kronor.

- Upphandlingen förbättras och samordnas. Sedan tidigare har en utredning visat på möjliga besparingar om uppemot 25 000 000 kronor för Tyresö om denna samordnas med övriga Södertörnskommuner. Visst arbete är påbörjat, och positiva effekter uppnås också genom samordnad varudistribution. Det finns dock mycket kvar att göra för att åstadkomma besparingar som vi nu räknar tillgodo i vårt budgetalternativ. Därtill vill vi öka efterlevnaden i upphandling vilket ytterligare ökar möjligheterna till ekonomiska vinster. I en försiktig bedömning räknar vi med en möjlig besparing om 1 500 000 kronor.

- Informationsverksamheten minskas. Kommunen har under de senaste åren kraftigt ökat sin informationsverksamhet, vars syfte vi finner tveksamt. Vi är också kritiska till att förvaltningarna dessutom anställer egna kommunikatörer. Vi vill minska den verksamheten med 1000 000 kronor.

- Minskade förvaltningsgemensamma kostnader. Som vi tidigare redovisat tror vi att det finns ett utrymme att slimma och spara i de centrala

verksamheterna. Tidigare har förvaltningar redovisat de förvaltningsgemensamma kostnaderna. Nu är det i stället inkluderat i de olika anslagsområdena. För att frigöra mer resurser för kärnverksamheten är vi övertygade om att det går att minska de gemensamma förvaltningskostnaderna. Sparbeting 2 000 000 kronor.

- Minskad ledningsfunktion. För en kommun av Tyresös storlek anser vi att ledningsgruppen borde kunna minskas. Vi anser också att det kan finnas en fara i att både ha centrala strateger och ansvariga enhetschefer, då detta kan leda till ett otydligt ledarskap och dubbla beslutsvägar. Vi är också kritiska till att kommunen utvecklas i en allt mer chefsintensiv inriktning på central nivå. Besparing 2 000 000 kronor.

- Anslaget till kommunledning/kommundirektörens förfogande, det vill säga Gemensam verksamhet, minskas. Vi ser ett behov av ett utrymme för att möta oförutsedda kostnader. Med en buffert för att kunna möta exempelvis demografiska förändringar borde behovet kunna minska. Samtidigt är vår erfarenhet av tidigare användning att det inte är så detta anslag används. Snarare handlar det om projekt som inte behandlas i den traditionella budgeten. Mer av dessa verksamheter bör dock behandlas där. Besparing 1 400 000 kronor.

- Minskat köp av externa konsultrapporter. Ett flertal konsultrapporter som presenterats för politiken borde enligt vår uppfattning aldrig ha köpts. Dels kan man i vissa fall lätt tänka sig att önskat utfall klargjorts redan vid beställningstillfället. Dels har kvalitén på rapporterna varit sviktande. Vid ett flertal tillfällen har vi konstaterat att kompetensen som redan finns i huset överträffar konsultrapporterna, men inte tagits tillvara. Att från tid till annan köpa konsulthjälp för att kunna slimma sin egen organisation är en bra idé. Dock måste egna utredningar vara att föredra när kompetensen redan finns. Med den bakgrunden föreslår vi en förstärkning av den interna utredarorganisationen, till en kostnad av 2 000 000 kronor. Det skulle möjliggöra en minskning av externa konsultrapporter, med en försiktig beräkning på 4 000 000 kronor. Nettobesparing: 2 000 000 kronor.

- Höjda avgifter inom kommunstyrelseförvaltningens samt miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter. De verksamheter som här är avgiftsbelagda bör i princip vara finansierade via egenavgifter. Vi föreslår som en del av en avgiftsväxling ett steg åt det hållet. Principen om självfinansiering bör också gälla verksamheter som alkoholtillsyn. I ett första steg föreslår vi en intäktsförstärkning på 4 000 000 kronor.

- Effektivitetsvinster, individ- och familjeomsorg. Som vi tidigare nämnt finns det tydliga ekonomiska vinster att göra genom att behålla och bygga upp mer verksamhet inom kommunen istället för att som nu köpa dyra externa tjänster och placeringar. Bedömningen är att vissa av satsningarna inom IFO kommer leda till direkta besparingar i andra led av verksamheten, redan från

första året. Total besparing 2 250 000 kronor.

- Ändrad konkurrenspolicy. Vi föreslår i detta budgetalternativ en alternativ policy för konkurrensutsättning. Den borgerliga majoriteten förespråkar en omfattande privatisering. Vi vill pröva konkurrensutsättning i de fall där det kan antas öka mångfalden och kvaliteten för brukarna. Vår policy kommer att föranleda färre konkurrensutsättningar än moderaternas variant. Det innebär att vi i vårt budgetalternativ inte behöver lägga samma summa pengar på annonsering, upphandlingsverksamhet, förvaltningens arbete med kravspecifikationer samt verksamheternas omställningskostnader. Vi tror också att möjlighet att lägga egen regi anbud ökar besparingen ytterligare. Därutöver minskar också administration genom att tillämpa LOU som vi förespråkar, istället för LOV. Trots att flera personer anställts i LOVs kölvatten, kommer de aldrig att hinna utvärdera alla företag som utför tjänster i kommunen. En lågt räknad besparing om 1 000 000 kronor.

- Vårt tydliga ställningstagande för den pedagogiska skolmåltidssituationen, innebär att vi avvisar förslaget om ny kostorganisation med fyra tillkommande tjänster. En gastronomisk chef för samordning ställer vi oss bakom, men tar avstånd ifrån en organisation som är uppdelad efter geografiskt område. Besparing: 1900 000 kronor.

- Ökad sponsring. Vi tror att det finns utrymme att utan att kvaliteten och integriteten i den kommunala verksamheten hotas öka sponsring av exempelvis park och fritidsverksamheterna. Ökad intäkt 500 000 kronor

- En effekt av de satsningar som görs inom förebyggande verksamhet leder till ett minskat behov av försörjningsstöd. De besparingar som görs återinvesteras i verksamheten.

- Vi stödjer likt förra året tanken bakom en demografiskt baserad buffert som ska klara variationer i kraven på offentliga välfärdsverksamheter. Därför anslår vi något mer än i 2016 års budget – 11 miljoner kronor. Förslaget i alliansens budget riskerar dock att ge för dåliga förutsättningar för verksamheterna och undandra onödigt mycket resurser från dessa. Därför innebär vårt budgetförslag jämfört med alliansens förslag en besparing om 4 miljoner kronor.

Sammanställning

Reformer. Våra förslag till budgetförstärkningar utöver majoritetens förslag.

Mindre klasser och mer kunskap	**– 22 600 000 kr**
Förstärkt fritidshem	– 2 000 000 kr
Kvalitetssatsningar i förskola & skola	– 10 000 000 kr
mindre skolklasser i tidiga skolår, höjd skolpeng	
Kompetenta lärare	– 2 000 000 kr
Tilläggsbelopp	–-3 000 000 kr
Elevhälsa, mobilt stödteam	– 1 800 000 kr
Barnombudsman	– 600 000 kr
Upprustning av lärmiljöer	-2 000 000 kr
Sänka avgifter fritidsklubbar	– 200 000 kr
Kostnadsfri förskola och skola	-1 000 000 kr
Jobb & självförsörjande	**– 2 200 000 kr**
Sommarjobb	–2 200 000 kr
Ingen ska behöva fara illa	**– 7 800 000 kr**
Individ– och Familjeomsorg, kvalitetssatsning	– 2 500 000 kr
Utöka mobila teamet, förskolan	– 1 000 000 kr
Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut	– 1 000 000 kr
Uppbyggnad stödboende för unga vuxna	– 1 000 000 kr
Snabbutreda familjer	– 1 000 000 kr
Familjerätt	– 300 000 kr
Mottagningsenheten	– 500 000 kr
Familjehemsvård	– 500 000 kr
Tillgänglighet för alla	**– 1 350 000 kr**
Handläggartjänst tillgänglighet	– 350 000 kr
Tillgänglighetsmiljon, sökbar för verksamheter	– 1 000 000 kr
Ordning och reda i äldreomsorgen	**– 5 100 000 kr**
Avgiftsfritt trygghetslarm	– 950 000 kr
Sänkta avgifter äldreomsorg	–550 000 kr
Kvalitetssatsningar	– 3 600 000 kr
Kultur och fritid för alla	**– 1 300 000 kr**
Bibliotekets öppettider	– 450 000 kr
Sänkta avgifter kulturskolan	– 700 000 kr
Nolltaxa lokaler, pensionär- och funktionshinderorg.	– 150 000 kr
Kommunstyrelsens förfogande	**– 1 900 000 kr**
Total	*– 42 250 000 kr*

Finansiering

Återta skattesänkning, 15 öre	17 200 000 kr
Minskade lokalkostnader, central förvaltning	1 500 000 kr
Samordnad upphandling	1 500 000 kr
Minskad informationsbudget	1 000 000 kr
Besparingar central förvaltning	2 000 000 kr
Minskad ledningsgrupp	2 000 000 kr
Gemensam verksamhet *	1 400 000 kr
Konsulter	2 000 000 kr
Höjda avgifter MSU	4 000 000 kr
IFO, minskade externa placeringar etc.	2 250 000 kr
Konkurrenspolicy, egen regi anbud, LOU inom hemtjänst	1 000 000 kr
Kostorganisation	1 900 000 kr
Ökad sponsring	500 000 kr
Minskad buffert demografi	4 000 000 kr
Total	*42 250 000 kr*
Resultat	*0 kr*

* Verksamhetsområdet minskas med 1 400 000 kronor varav 950 000 kronor omförs till Verksamhetsområde 5 för finansiering av avgiftsfria trygghetslarm.

Investeringsprogram och upplåning

Investeringsprogrammet som Alliansen föreslår omfattar för perioden 2017 till 2019 totalt 1 910 miljoner kronor, och ytterligare investeringar är planerade efter 2019. Takten är oroväckande hög, och kommer att innebära att upplåningen ökar kraftfullt.

Särskilt oroväckande är att investeringsprogrammet är ofullständigt. Kostnaderna för byggande av ett nytt gymnasium eller ett nytt äldreboende finns inte med eftersom de föreslås genomföras med privat kapital. Kostnaderna för dessa kommer dock inte utebli. Mycket talar för att kostnaderna tvärtom blir än högre.

Trots denna ökande investeringsvolym klarar den sittande majoriteten inte de investeringar som behövs för att värna kommunens mest centrala uppgifter. När Tyresö inte netto tillfört någon ny förskoleavdelning under 2000-talet trots att antalet barn ökat kraftigt är det exempel på ett område som varit, och fortsatt föreslås, vara eftersatt. Med majoritetens förslag byggs nu ingen ny förskola förrän mot slutet av 2018. Den budget som därmed föreslås är en budget för fler förskolebaracker.

Vi Socialdemokrater vill se en annan prioritering. Tyresö behöver fokusera på utbyggnad av förskolor, äldreboenden och en skolplanering som svarar mot behoven. Det innebär också att man måste vara beredd att prioritera bort investeringar som förvisso kan vara önskvärda men inte nödvändiga.

Vi har tidigare varit tydliga med att nuvarande Fornuddens skola bör rustas upp. Det frigör ett investeringsutrymme på närmare 200 miljoner kronor jämfört med alliansens förslag att bygga en helt ny skola. Detta bör användas till att rusta och bygga ut flera av kommunens skolor och förskolor. Det finns möjligheter att bygga förskolor där bygget kan påbörjas redan under 2017. Några sådana exempel är nya avdelningar och nya förskolor vid Dalstugan och Kumla förskola. Investeringar till förskolebyggande behöver därmed tidigareläggas och utökas. Det ökade investeringsutrymmet bör vidare användas till att rusta Dalskolan, för fortsatt högstadieverksamhet, och gymnasiet i nuvarande lokaler med inriktning att skapa en campusmiljö. Därigenom avlastas också kostnader när ett nytt gymnasium inte behöver etableras i centrum. Mot slutet av planperioden bör en ny skola i Skälsätra byggas.

Sedan 2008 har inget nytt äldreboende byggts. Vi har vid ett flertal tillfällen påpekat detta och föreslagit att ett sådant behöver byggas. Inte heller nu finns detta med i planeringen. Inte ens projekteringskostnader finns med om majoriteten tänkt sig en privat finansiering. Resultatet blir ett behov av fler köpta platser vilket ökar kostnader, minskar rådigheten för kommunen och tryggheten för äldre. Vi vill påbörja arbetet med ett nytt äldreboende under planperioden.

En ökad ambition för investeringar i välfärd kräver en tydlig prioritering. Vi anser därför att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med en lägre kostnad för ishallen. På samma sätt ser vi på exploateringskostnader i Östra Tyresö, inte minst när det gäller vägkostnader. Kommunen borde föra en dialog med de boenden syftande till lägre kostnader såväl för dem som för kommunen.

Med en tydlig prioritering på skola, förskola och äldreomsorg finns det ändå åtgärder som behöver bli föremål för fortsatta studier. Om gymnasiet utvecklas till ett campusområde med nuvarande placering behöver det arbete som handlat om ett integrerat kulturhus omarbetas och inarbetas i förslaget till investeringsplan efter att nödvändiga investeringar i skola, förskola och äldreomsorg genomförts. På samma sätt bör frilufts- och idrottsinvesteringar initieras med fokus på fler konstgräs- och spontanidrottsytor.

Tyresö är en idrotts- och naturkommun. Därför bör volymen för frilufts- och idrottsinvesteringar säkerställas. Det är olyckligt såväl ur framkomlighet, klimat och folkhälsosynpunkt att anslagen till cykelbanor minskat. Tyresös natur bör tillgängliggöras och nödvändiga investeringar genomföras för att underlätta det rörliga friluftslivet. Barn och ungdomars idrottande bör stärkas med fokus på fler konstgräs- och spontanidrottsytor. Vår skog och naturmark bör vara tillgänglig för att fler ska kunna ta del, till exempel genom ökad ekoturism eller attraktiv ”hemester”.

Socialdemokraternas förslag med detta som utgångspunkt:

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omarbeta förslaget till investeringsplan utifrån det socialdemokratiska förslaget till budget.